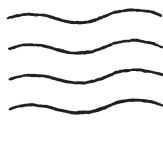

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 18ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΟΥ 78 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Χουσεΐν Ιμέρ Ζουγλόπ & Αλή Ιμέρ Ζουγλόπ

"Η κότα γέννησε τ' αβγό
ή το αβγό την κότα;"

Η ιστορική έρευνα είναι μια εργασία επίπονη, αλλά σε αποζημιώνει η ικανοποίηση που αισθάνεσαι, όταν ανακαλύπτεις μια ενδιαφέρουσα πληροφορία. Ανατρέχοντας στο βιβλίο "Συμβολαιογραφικές πράξεις (1881-1882)" που εκδόθηκε πρόσφατα από τους συγγραφείς Αντώνη Αντωνίου και Κων/νο Πεσλή, ανακάλυψα μια πληροφορία που, αν μη τι άλλο, θέτει σε νέες βάσεις την προέλευση του ονόματος "Ζωγλόπι", δηλαδή του χωριού μας.

Πρόκειται για δυο πράξεις αγοραπωλησίας που συντάχθηκαν από τον συμβολαιογραφούντα ειρηνοδίκη Καρδίτσας Σοφοκλή Οιταιοκαρύδη, στις 22 Νοεμβρίου 1881, εποχή δηλαδή που οι Τούρκοι της Καρδίτσας πουλούσαν την κτηματική περιουσία τους και αναχωρούσαν για την Τουρκία.

Περύληψη της 1ης πράξης:

α/α 135

Είδος δικαιοπραξίας: Αγοραπωλησία

Τόπος: Καρδίτσα στο σπίτι του Παπαδημητρίου Πολυζοπούλου.

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgri@gmail.com

Συνέχεια στην 3η σελ.

Πατέρας, γιός και εγγονός "Όσα μύθια, τόσ' αλήθεια"

Γράφει ο
Γιώργος Δ.
Κατσιούλας

Μέχρι σήμερα γνωρίζαμε ότι οι γονείς πληρώνουν για τα παιδιά τους, ακόμα και όταν αυτά ενηλικιωθούν. Η νεότερη νομοθεσία όμως προβλέπει και το αντίθετο. Στα μέσα Φεβρουαρίου τα ΜΜΕ πρόβαλαν μία πρωτόγνωρη απόφαση δικαστηρίου, που αντέστρεψε τους ρόλους, αφού καλεί το μοναδικό ενήλικο γιο μιας οικογένειας να πληρώσει διατροφή στον ανάπηρο και άπορο πατέρα του.

Η περίπτωση αναφέρεται σε έναν 70χρονο πατέρα που ζούσε μόνος και παραμελημένος από τον γιο του. Ο πατέρας αναγκάστηκε να βρεθεί αντίδικος με το ίδιο του το παιδί για να εξασφαλίσει τα αναγκαία χρήματα για την επιβίωσή του. Έκανε λοιπόν αγωγή στον γιο του και

Γράφει ο
Λάμπρος Δ.
Κατσιούλας

"Μη ρίχνεις πέτρα
στο πηγάδι που σε δρόσισε"
Πολύβιος

Σε συνέχεια των όσων γράφτηκαν στο προηγούμενο φύλλο των Ζ.Χ. από τον Λάμπρο Γριβέλλα, για την ύδρευση του χωριού μας καθώς αναφέρθηκε και στο πηγάδι που βρίσκεται ακόμη και σήμερα στην ιδιοκτησία Κατσιούλα, θεώρησα καλό να γράψω και εγώ λίγα λόγια σχετικά με αυτό.

Θα ξεκινήσω πρώτα με την κατασκευή των πηγαδιών. Λέγοντας πηγάδι εννοούμε μια μεγάλη τρύπα στο έδαφος απ' όπου συνήθως βγαίνει νερό.

Συνέχεια στην 5η σελ.

Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ

Η Καμάρα αποτελεί ένα από τα ωραιότερα τμήματα του χωριού μας εάν δεν είναι το ωραιότερο κομμάτι αυτού. Δεν γνωρίζω την προέλευση του ονόματος «Καμάρα». Πιθανώς να υπήρχε, παλιότερα, κάποια καμάρα γεφυριού ή κάποια καμάρα παλιού κεραμιδαριού.

Αποτελεί ένα μεγάλο τμήμα του χωριού μας μακρόστενο πολλών εκατοντάδων μέτρων, εάν δεν φθάνει το χιλιόμετρο, και ξεκινάει από το σπίτι του Μήτρου Τίγκα και φθάνει έως τα τελευταία σπίτια της συνοικίας και του χωριού μας που είναι τα Κελεπουρέικα κοντά στο πέτρινο γεφύρι.

Σχεδόν αθέατη από το υπόλοιπο χωριό είναι ριζωμένη στις πλαγιές της Κουμπάρinas και σ' όλο το μήκος της τη συνοδεύει το ποτάμι που τη βαστάει συντροφιά τότε με τα νερά που ξεκινούν από τις πλαγιές του Ιτάμου και τρέχουν αδιάκοπα όλο το χρόνο, τότε πολύβουα και τότε με ένα απαλό, σιγανό τραγούδι.

Τα σπίτια, άλλα χαμηλά και άλλα ψηλά, ξεπετάγονται ανάμεσα σε πυκνές κουτσουπιές που την άνοιξη, καθώς είναι ανθισμένες σου δίνουν μια άλλη αίσθηση και το μάτι σου απολαμβάνει έναν υπέροχο, θεσπέσιο και μοναδικό πίνακα χρωμάτων.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάννης

Σ' αυτό
το
φύλλο
θα
διαβά-
σετε...

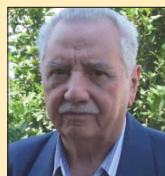
1. Χουσεΐν Ιμέρ Ζουγλόπ και Αλή Ιμέρ Ζουγλόπ..... σελ. 1-3
2. Η συνοικία της Καμάραςσελ. 1-3
3. Πατέρας, γιος και εγγονός.....σελ. 1-4
4. Το πηγάδισελ. 1-5
5. Το σπιτάκι στο Ζωγρί.....σελ. 1-4
6. Κοινωνικά - Συνδρομές - Ποίηση.....σελ. 2
7. Γιαννάκης και Δημήτριος Παλαιόπουλοι.....σελ. 5
8. Κλείνει το Σχολείο της Ραχούλαςσελ. 6
9. Πρωτόγνωρη καταστροφή
του ελατοδόσους Ιτάμουσελ. 6
10. Πάσχα στο χωριό.....σελ. 7
11. Η οσφυαλγίασελ. 8
12. Διογένης και ο Μ. Αλέξανδρος.....σελ. 8
13. Λεγεωνάριοι και Τσάμηδεςσελ. 9
14. Παιδικός περίπατοςσελ. 9
15. Τοπωνύμια του χωριούσελ. 10
16. Το Μνήμα Φλωράκησελ. 10
17. Το καιρώ εκείνω.....σελ. 10
18. Το παραμύθισελ. 11
19. Μορφές του Ιτάμου.....σελ. 12
20. Βραβείο Παιδικής Λογοτεχνίαςσελ. 12

Όλοι στο χωριό για την Απογραφή!

Η απογραφή πληθυσμού θα γίνει το δεύτερο 10/ήμερο του Μαΐου. Επειδή δεν είναι γνωστή ακόμη η ημερομηνία που θα έλθει ο απογραφέας στο χωριό, μετά τις 5 Μαΐου μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον πρόεδρο κ. Κώστα Σιώκο (κιν. 6978672665) για ενημέρωση.

Κάνουμε έκκληση στους χωριανούς μας να απογραφούν στη Ραχούλα και στους οικισμούς της (Ιταμο, Παλιοζωγλόπι και Ζωγρί).

**Απογραφόμαστε στο χωριό
μας - Βοηθάμε τον τόπο μας.**

Γράφει ο
Παναγιώτης Αγ.
Κατσιούλας

Το σπιτάκι στο Ζωγρί

[Το "Σπιτάκι στο Ζωγρί" του Παν. Κατσιούλα είναι διήγηση πολύσημη. Από λαογραφική άποψη περιγράφεται με απλότητα, σαφήνεια και θαυμαστή λεπτομέρεια το αγροτοκτηνοτροφικό σπίτι (αγοροκία) προ του 1950, από ηθογραφική η ενότητα και σύμπτωσις της ελληνικής αγροτικής οικογένειας της εποχής και τέλος από κοινωνική, τα καταστροφικά αποτελέσματα του εμφύλιου πολέμου.]

Σ' εκείνο το σπιτάκι γεννήθηκαν ένα μαγιάτικο πρωινό κι εκεί μεγάλωσα με τραχανά, μπομποτά, φασόλια και φακές, αλλά και

Συνέχεια στην 4η σελ.

Οπτικές ίνες στη Ραχούλα!

Ένα μεγάλο έργο του ΟΤΕ βρίσκεται σε εξέλιξη. Η εγκατάσταση οπτικών ινών στα χωριά της περιοχής μας. Έτσι και το χωριό μας έχει συνδεθεί με οπτικές ίνες. Η ευρυζωνικότητα σε λίγους μήνες θα είναι πια γεγονός και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για γρήγορο Ίντερνέτ που θα προσφέρει πολλές δυνατότητες επικοινωνίας και ανάπτυξης της περιοχής.

Προσωπογραφία

[Ο ποιητής Γεώργιος Σουρής σατιρίζει τον εαυτό του, δηλαδή τον Έλληνα της εποχής του. Σας θυμίζει κάτι;]

"Σουλούπι, μπόι μικρομεσαίο,
ύφος του γόη ψευτομοιραίο.
Λίγο κατσούφης, λίγο γκρινιάρης,
λίγο μαγκούφης, λίγο μουρντάρης.
Σπαθί αντίληψη, μυαλό ξεφτέρι,
κάτι μισόμαθε κι όλα τα ξέρει.

Κι από προσπάπιπο κι από παπιπού
συγχρόνως μπούφος και αλεπού.

Και ψωμοτύρι και για καφέ
το "δε βαριέσαι" κι "ωχ αδερφέ".
Ωσάν πολίτης σκυφτός ραγιάς,
σαν πιάσει πόστο: δερβέναγας.
Θέλει ακόμα - κι αυτό είν'ωραίο -
να παριστάνει τον Ευρωπαίο.
Στα δυο φορώντας τα πόδια που 'χει,
στο 'να λουστρίνι, στ' άλλο τσαρούχι..."

Μας το έστειλε ο Παναγ. Αγ. Κατσιούλας

Ο ταχυδρόμος κίνησε...

Ο Ταχυδρόμος κίνησε να πάει στον
κάτω κόσμο / να βρει τους
χωριανούς, τους συγγενείς, τους
φίλους. / Άλλοι του δώσαν γράμματα,
άλλοι του δώσαν δώρα / κι εγώ του
έδωσα παραγγελιά στη μάνα μου να
πάει / να δώσει χαιρετίσματα και να
με περιμένει./

Ο ταχυδρόμος δάκρυσε και σιγανά
μου λέει: / «Σήμερα η μανούλα σου
έχει χαρές μεγάλες. / Στέκει στις
βρυσούλες για νερό και στις μηλιές
για μήλα /και στις καλές νοικοκυρές
για παστρικά πεσκίρια¹» /-Βρυσούλες
δώστε μου νερό, μηλιές δώστε μου
μήλα/ κι εσείς καλές νοικοκυρές τα
παστρικά πεσκίρια. /Καινούργιος
φίλος μου' ρχεται απ' τον απάνου
κόσμο/ δεν είναι ξένος κι αλαργινός
μον είναι το παιδί μου.

1. πεσκίρια = πετσέτες
Θωμάς Κίσσας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

(Ορθή επανάληψη): Η Έφη Τσαπάκη του
Κων/νου, εγγονή του Γιώργου Κουμπούρα,
έλαβε το πτυχίο της Αγγλικής Φιλολογίας του
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γεννήσεις

1. Η Ρούλα Βασιλείου Κωστάκου και ο Δημήτριος Χατζούδης, γιατροί, που ζουν και εργάζονται στο Μπάγκορ της Ουαλίας, απέκτησαν αγοράκι.
2. Ο Βασίλης Ιωάννου Βρέκος και η σύζυγός του Μαριέτα απέκτησαν αγοράκι.
3. Ο Ιωάννης Ηλία Βρέκος και η σύζυγός του Ευαγγελία απέκτησαν πρόσφατα αγοράκι.
4. Ο Φώτης Ευαγγέλου Κωτσαριδής και η σύζυγός του Μόνικα απέκτησαν αγοράκι στις 14-3-2010 και είναι το δεύτερο παιδί τους.

Προφανώς είναι το τρίμηνο των αγοριών!
Να τους ζήσουν

Βαπτίσεις

Ο Χρήστος Β. Καραγιάννης και η σύζυγός του Ειρήνη βάπτισαν στις 30 Απριλίου την κορούλα τους και της έδωσαν το όνομα Σταματία.

Γάμοι

Ο Ευάγγελος Αθανασίου Τσιούκης και η Μαρίνα Γιάγκοβα παντρεύτηκαν με πολιτικό γάμο στις 20-4-2011.

Θάνατοι

Το περασμένο τρίμηνο χάσαμε τους παρακάτω χωριανούς:

1. Σοφία σύζ, Λάμπρου Ξυδιά, ετών 91, στις 4-1-2011.
2. Θεοφάνης Δημ. Κωτσαριδής, ετών 81, στις 9-3-2011.
3. Νικόλαος Βασίλ. Καρλάφτης, ετών 86, στις 10-3-2011.
4. Αλέξανδρος Γεωργίου Κωστής, ετών 49, στις 13-4-2011.
5. Θεοφάνης Αντωνίου Νασιάκος, ετών 67, στις 20-4-2011.
6. Γεωργία Απ. Σουλιώτη, ετών 76, στις 13-2-2011.

Παρακαλούμε θερμά τους απανταχού χωριανούς μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (γέννηση, βάπτισμα, γάμο, επιτυχία κλπ.) να ενημερώνουν κάποιο μέλος του Δ.Σ. ή μέλος της Συντακτικής Επιτροπής αποστέλλοντας -αν υπάρχει- και σχετική φωτογραφία, προκειμένου να το δημοσιεύουμε στα "Ζ.Χ."

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Ο Βασίλειος Χρ. Νάκος πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 100 ευρώ εις μνήμην του θείου του Δημητρίου Νάκου.
2. Η οικογ. Λάμπρου και Παρασκευής Κολοβού πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 100 ευρώ εις μνήμην της μητρός και γιαγιάς Σοφίας Λ. Ξυδιά.
3. Ο Χρήστος Τσιμάκης πρόσφερε στο Μ.Σ.Ραχούλας το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην της συζύγου του Παναγιώτας και της αδελφής του Αικατερίνης.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Πελαγία Γρυμπογιάννη	20	Δημήτριος Φ. Ράπτης	50
Φώτιος Νάκας	20	Δημήτριος Κουντουράς	50
Κων/νος Ε. Κατσιούλας	20	Αναστάσιος Κουντουράς	20
Αναστάσιος Παπαστεργίου	15	Νίκη Παπασωτηρίου - Λούκα	50
Παναγιώτα Α. Παπαστεργίου	15	Κων/νος Χ. Βασιλάκος	30
Ελένη Νάκα - Μπαλωμένου	30	Χρυσούλα Τσούτσουρα	20
Χριστίνα Λ. Γριβέλλα	20	Κιτρούλα Τσούτσουρα	20
Αθανάσιος Νασιάκος	20	Ξενοφών Ζογλοπίτης	70
Γεώργιος Τσιούκης	10	Αγγελική Σιώκου	20
Ιωάννης Λ. Κολοβός	20	Δημήτριος Παπαδημητρίου	30
Ισμήνη Παπαδημητρίου	20	Χαρίκλεια Ντίνου - Μελισσά	20
Ευριδίκη Λέκκα	20	Παναγιώτης Καραγιάννης	50
Βικτώρια Τσαγάκη	20	Αναστασία Ράπτη	20
Γιάννης Παπαδημητρίου	20	Σταυρούλα Κωνσταντάκα	20
Ελευθερία και Αθανασία Βασιλάκου	20	Βάιος Θεάκος	20
Αναστάσιος Γρυμπογιάννης	40	Λάμπρος Δ. Κατσιούλας	20
Φώτιος Ε. Θεάκος	20	Ευάγγελος Καραγιάννης	20
Λάμπρος Νασιάκος	20	Ιωάννης Κωστάκος	50
Παρασκευή Κ. Λιάπη	15	Αθανάσιος Δερματάς	10
Ιωάννης Ζογλοπίτης	50	Δημήτριος Αργυρόπουλος	20
Κων/νος Ζογλοπίτης	20		
Λάμπρος Ρουμελιώτης	10		

Ε δ ώ χ ε ι λ ά μ ε

Τηλεγράφημα που απεστάλη από την Τριφυλίαν με παραλήπτην τον τότε υπουργό Υγιεινής κ. Κοκκέβην:

«Κύριε υπουργέ, έπεσε ο άντρας μου και έπαθε διάστασι, ήλθε το ιστιοφόρο και τον πήγε στο παραμονεύον νοσοκομείο εκεί του βρήκαν ότι έχει ζάχαρι και του είπαν να κάνει ενέσεις μουσολίνης στοπ ήρθε στο υπουργείον Ηγυής για να φκιάσουν τα χαρτιά γιατί ήσαν διεφθαρμένα για να μπορέση να πάρη επίδομα μυχειάς αλλά δεν έγινε τίποτα.

Κατίνα Τ...»

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλλας τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Ο Κώστας Κορκόντζελος
πλήρωσε την συνδρομή του site
του συλλόγου για τη διετία 2011-
2013 για λογαριασμό του Μ.Σ.
Ραχούλας. Τον ευχαριστούμε

Προς τα Μέλη του Συλλόγου και τους Συνδρομητές της εφημερίδας Ζ.Χ.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογ/σμό **368/558733-64** της Εθνικής Τράπεζας αφού δηλώσετε το όνομά σας.

Χουσεΐν Ιμέρ Ζουγλόπ & Αλή Ιμέρ Ζουγλόπ

Συνέχεια από την 1η σελ.

Ημερομηνία: 22 Νοεμβρίου 1881, Κυριακή.

Μάρτυρες: Δημήτριος Συννεφάκης, δικηγόρος και Χρήστος

Παπαδημητρόπουλος, τελειόφοιτος της ιατρικής, κάτοικοι Καρδίτσας.

Πωλητές: Χουσεΐν Ιμέρ Ζουγλόπ και Αλή Ιμέρ Ζουγλόπ, γεωργοί, κάτοικοι Καρδίτσας.

Αγοραστής: Βασίλειος Μορέλας, γεωργός, κάτοικος Παλαιοκάστρου.

Περίληψη συναλλαγής: Αγορά αγρού οκτώ στρεμμάτων στη θέση Βαγένι του χωριού Παλαιοκάστρου του Δήμου Καρδίτσας.

Τίμημα: 9 και ½ οθωμανικές λίρες ή 256 ελληνικές δραχμές.

Η δεύτερη αγοραπωλησία περιγράφει, με την ίδια όπως παραπάνω διαδικασία, την πώληση από τους ίδιους ιδιοκτήτες ενός αμπελιού ½ στρέμματος στην ίδια τοποθεσία και δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Το ενδιαφέρον για εμάς είναι ότι για πρώτη φορά έρχεται στο φως Τούρκος με το επώνυμο "Ζουγλόπ" και το ζητούμενο, ποια σχέση μπορεί να είχε εκείνος με το χωριό Ζωγλόπι. Εξετάζοντας με προσοχή όλα τα ενδεχόμενα, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι δύο τινα μπορεί να συμβαίνουν.

Περίπτωση 1η: Το τοπωνύμιο "Ζωγλόπι" να είναι ανθρωπωνύμιο, υπόθεση που υποστηρίζει και ο ιστορικός ερευνητής και εκδότης του ΟΗΜ κ. Κώστας Σπανός και έχει καταγραφεί παλαιότερα στα "Ζ.Χ.". Το χωριό δηλαδή να ήταν ιδιοκτησία κάποιου που είχε το επώνυμο "Ζωγλόπης, Ζουγλόπης κλπ.". Αν ισχύει η παραπάνω υπόθεση, τότε ο ιδιοκτήτης το πιθανότερο είναι να ήταν τούρκος πολεμιστής που του παραχωρήθηκε το χωριό ως τσιφλίκι για τις υπηρεσίες που πρόσφερε στο Δοβλέτι, διότι οι χριστιανοί δεν συνηθίζταν να έχουν τέτοιες ιδιοκτησίες. Στην περίπτωση αυτή, κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους εγκαταλείφθηκε το χωριό από τον ή τους ιδιοκτήτες του. Ίσως να το εγκατέλειψαν οι ίδιοι, απογοητευμένοι από τη απόδοσή του, ίσως να μετακινήθηκαν στην Καρδίτσα για λόγους ασφάλειας, πολλά "ίσως" μπορούμε να παραθέσουμε.

Περίπτωση 2η:

Κάποιος χριστιανός Ζωγλοπίτης, από τους προγόνους του Χουσεΐν και του Αλή να ασπασθηκε το ισλάμ και οι απόγονοί του πήραν οθωμανικά ονόματα, αλλά διατήρησαν το πατριδωνυμικό τους επώνυμο "Ζουγλόπ". Τέτοιες περιπτώσεις υπήρξαν πολλές σε εξισλαμισμένους χριστιανούς της Καρδίτσας, οι οποίοι διατήρησαν το πατρογονικό τους επώνυμο, όπως: Μουσταφά Σαπαλόπουλος, Αχμέτ Ομέρ Τσέλιος (μουφτής), Χουσεΐν Ζαϊμόπουλος και άλλοι.

Χωρίς περισσότερα στοιχεία, δεν μπορούμε να αποφανθούμε, αν το Ζωγλόπι πήρε το όνομά του από Τούρκο ιδιοκτήτη ή αν ο Ζωγλοπίτης που εξισλαμίσθηκε διατήρησε το πατριδωνυμικό επώνυμό του. Η περίπτωση μοιάζει με το αβγό και την κότα: "Η κότα γέννησε τ' αβγό ή το αβγό την κότα,"

Το φαράγγι του ποταμού που φθάνει, εντυπωσιακό, μέχρι το Παλιοζωγλόπι και τα γύρω βουνά, σου δίνει την εντύπωση ότι βρίσκεται σ' έναν οικισμό με μεγάλο υψόμετρο. Τέλος η μεγάλη λαγκαδιά στο γεφύρι της Νακοκώσταινας χωρίζει τον οικισμό σε δυο περίπου ισομερή τμήματα το βόρειο και νότιο.

Η συνοικία της Καμάρας έχει αποτυπωθεί στη μνήμη μου όπως τη γνώρισα στα παιδικά μου χρόνια, πριν ακόμη πάω στο σχολείο. Ίσως άλλες συνοικίες άργησα να τις γνωρίσω γιατί δεν με έφερνε ο δρόμος. Η καμάρα ήταν το μοναδικό πέρασμα για το Παλιοζωγλόπι, για το Αγιασματάκι όπου γίνονταν πολλές φορές οι σχολικές εκδρομές ή για να πάρουμε νερό το φθινόπωρο για να πλύσουμε για τις δερματοπάθειες (σπιριά) ή να συνοδεύσουμε τη μάνα μας για τον άμπλα του Καραντάκη.

Ο μύλος του Καραντάκη (Θανάση Κορκόντζελου) αποτελούσε άλλοτε, ένα κόσμημα, ένα μοναδικό στολίδι και ένα τόπο αναφοράς. Ήταν ένας μύλος γραφικός, λίγα μέτρα από τα τελευταία σπίτια και χωμένος μέσα στην απότομη ρεματιά. Ήταν στην απέναντι όχθη του ποταμού και έπρεπε να περάσεις το ξύλινο γεφύρι κάτω απ' το οποίο περνούσαν ορμητικά τα νερά του ποταμού. Λίγο πιο κάτω από το μύλο ήταν ο άμπλας με το δροσερό νερό. Ο άμπλας έπαιρνε το νερό με διήθηση, στράγγισμα του νερού που βρίσκονταν στη γούρνα γι' αυτό και ήταν κρύο. Ο μύλος ήταν ιδιοκτησία, κατά το ήμισυ, του Γιώργου Ζάχου και του Βάιου Θεάκου.

Τελευταία, ο Γιώργος Ζάχος, έκανε και νεροπρίονο δίπλα στο μύλο δίνοντας μια άλλη διάσταση και μια φαντασμαγορική, ανεπανάληπτη εικόνα. Θυμάμαι, μια Μεγάλη Εβδομάδα, μετά το 1960, μια παρέα νεαρών που αποτελούνταν κυρίως από δασκάλους εκδράμαμε ένα πρωινό μέχρι τα σπίτια τα Κολλημενέικα ακολουθώντας το δρόμο για το Παλιοζωγλόπι. Εκεί καθίσαμε και απολαμβάναμε τη θέα που δημιουργούσαν οι καταρράκτες του νερού που γύριζαν τη φτερωτή του νεροπρίονου. Το θέαμα ήταν πράγματι εντυπωσιακό και συναρπαστικό. Καταπράσινη η φύση και οι αφροί του άφθονου νερού συμπληρώναν την ομορφιά του τοπίου και το έκαναν μαγικό. Κάποιοι από την παρέα μας διέθετε φωτογραφική μηχανή, σπάνιο για την εποχή εκείνη. Ρίχτηκε μια ιδέα να πάει στο σπίτι του και να την πάρει για να απαθανατίσουμε την υπέροχη αυτή εικόνα του μύλου και του νεροπρίονου. Η ιδέα αυτή ναυάγησε λόγω της απόστασης και το αναβάλαμε για άλλη φορά και η αναβολή είναι και ματαιώση. Έτσι χάθηκε για πάντα η εικόνα του τοπίου αυτού. Όταν καταστράφηκε ο μύλος του Καραντάκη λυπήθηκα γιατί ήλπιζα ότι αυτός θα έμεινε για πάντα και δεν θα ακολουθούσε την μοίρα των άλλων μύλων του χωριού μας.

Ο δρόμος που πάει για το Παλιοζωγλόπι χωρίζει την Καμάρα σε δυο μακρόστενες λωρίδες. Στη δεξιά λωρίδα λίγα σπίτια υπάρχουν. Τα πολλά τα σπίτια θα τα βρούμε στο αριστερό μας χέρι.

Το πρώτο σπίτι που συναντάμε στα δεξιά μας, πηγαίνοντας για το Αγιασματάκι, ήταν του Ηλία Νασιάκου. Απ' εδώ το ποτάμι είναι ορατό και η βουή του το χειμώνα πολύ ηχηρή. Μέσα σ' αυτό το μικρό ισόγειο σπίτι κάποτε κατοικούσε πολυμελής οικογένεια. Σήμερα βέβαια δεν κατοικεί κανείς μόνιμα αλλά κάποιος από τους πολλούς γιους του το έκανε αγνώριστο με θαυμάσια εξωτερική διακόσμηση, με πέτρινα σκαλιά, παρτέρια λουλουδιών και εξωτερικό φωτισμό. Δίπλα από το σπίτι του Ηλία Νασιάκου ήταν το σπίτι του Αποστόλη Νασιάκου, το οποίο αργότερα περιήλθε στο γιο του Ηλία και σήμερα το κατέχει ο εγγονός του Λάμπρος Νασιάκος. Και αυτό σήμερα είναι κλειστό.

Πέρα απ' αυτά τα δυο σπίτια ήταν εκείνα του Βαγγέλη και Βάιου Θεάκου. Ο Βαγγέλης Θεάκος είχε μόνο μια κόρη, η οποία παντρεύτηκε τον Τάσιο Κελεπούρη. Στο σπίτι αυτό μένει η γυναίκα του Τάσιου, η Παναγιώτα. Στη συνέχεια βρίσκεται το σπίτι του Βάιου Θεάκου. Πέτρινο ψηλό και το μεγαλύτερο σπίτι που συναντάμε στο δεξί μας χέρι. Το σπίτι αυτό περιήλθε στους γιους του Άγγελου και Μήτρο. Το μερίδιο του Άγγελου περιήλθε στο γιο του Βάιο και σήμερα στο σπίτι μένει η σύζυγος του Άγγελου Ερασμία. Το σπίτι του Μήτρου περιήλθε στους γιους του Γιάννη και Βαγγέλη. Το σπίτι του Βάιου Θεάκου το θυμάμαι στην αρχική του μορφή με ένα μέρος της στέγης σκεπασμένο με πλάκα ενώ δίπλα στο σπίτι σώζονταν τότε δυο πανύψηλες σκαμνίες που έκαναν ωραία σκάμνια.

Πέρα από τα τέσσερα αυτά σπίτια απλώνεται μια επίπεδη έκταση μέχρι το λαγκάδι και τις όχθες του ποταμού. Κατάλληλος τόπος για κήπο και οπωροφόρα δέντρα, κυρίως κερασίες.

Δρασκελίζοντας το άλλοτε ξύλινο γεφύρι της Νακοκώσταινας, που σήμερα είναι τσιμεντένιο, συναντάμε το σπίτι του Μήτρου Μυρισιώτη χωμένο στις κουτσοπιές και στις φιλικές. Ωραίο σπιτάκι που ο περίβολος φθάνει μέχρι την όχθη του ποταμού. Απ' εδώ και πέρα στα δεξιά μας δεν συναντάμε άλλο σπίτι μέχρι το πέτρινο γεφύρι.

ΑΠ. ΝΑΣΙΑΚΟΣ

Η ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελ.

Στην αριστερή πτέρυγα το πρώτο σπίτι είναι του Μήτρου Τίγκα, ο οποίος είναι εγγονός από τη μάνα του, του Καραντάκη (Θανάση Κορκόντζελου). Τον Θανάση Τίγκα, πατέρα του Μήτρου, δεν τον θυμάμαι, θυμάμαι όμως τη μάνα του και τα αδελφία του Χρήστο, Αγόρω και Βάγγιω. Σήμερα στο σπίτι αυτό μένει ο Μήτρος Τίγκας.

Δίπλα από το σπίτι του Τίγκα ήταν το σπίτι του Κωνσταντή Κορκόντζελου. Εάν το θυμάμαι καλά, ήταν δίπατο με μια μεγάλη ξύλινη βεράντα με θέα προς το δρόμο και το Κοτσίλι. Αργότερα ο γιος του Στέφος το γκρέμισε και έκανε ένα ωραίο δίπατο σύγχρονο σπίτι, το οποίο κατέχουν οι δύο του γιοι. Πιο πέρα από το σπίτι του Κωνσταντή ήταν το σπίτι του αδελφού του Σεραφεΐμ. Ο Σεραφεΐμ νωρίς εγκαταστάθηκε στην εξοχή πιο πάνω από το Κοτσίλι, σε δασώδη περιοχή και απολάμβανε τα αγαθά της φύσης. Αργότερα, μετά τον εμφύλιο, εγκαταστάθηκε στο πατρικό της σπιτί η Βαΐα, η οποία έκανε γαμπρό στη κόρη της το Λάμπρο Κελεπούρη.

Κ. ΚΟΡΚΟΝΤΖΕΙΟΣ

Πιο πέρα βρίσκονταν το σπίτι του Φώτη Δήμου, ισόγειο στην κατασκευή. Το σπίτι αυτό περιήλθε στο γαμπρό του Φώτη Β. Κωτσιαρίδη και τα παιδιά του Φώτη. Εκεί κοντά ήταν και τα σπίτια του Βασίλη και Στέργιου Φέτσιου. Ο μεν Βασίλης εγκαταστάθηκε στην εξοχική περιοχή του Πρίτσι, ενώ αργότερα εγκαταστάθηκε σ' αυτό ο γιος Μήτρος και σήμερα περιήλθε στους κληρονόμους αυτού. Το σπίτι του Στέργιου Φέτσιου περιήλθε στον εγγονό του από θυγατέρα Χρήστο Κελεπούρη.

Το σπίτι του Μήτρου Νάκου σήμερα είναι ακατοίκητο αφού πέθανε η κόρη του Σοφία χωρίς να αφήσει κληρονόμους. Κοντά στο σπίτι αυτό ήταν το σπίτι του Γιώργου Νάκου. Τα παιδιά του έφυγαν από το χωριό. Εάν σώζεται το σπίτι ή πουλήθηκε δεν το γνωρίζω.

Πέρα από το λαγκάδι ήταν το σπίτι του Γρηγόρη Κελεπούρη, ο οποίος είχε άλλα δύο αδελφία, τον Μήτσο και τον Κώστα. Ο Γρηγόρης είχε πέτρινο δίπατο σπίτι, το οποίο σώζεται και σήμερα σε καλή κατάσταση και μένει η κόρη του Αγγέλω με το σύζυγο της Γιώργο Δημητρώ. Ο αδελφός του Μήτσιοις εγκαταστάθηκε στου "Ζήση το μνήμα". Τώρα στο σπίτι που είχε στο χωριό ή στο οικόπεδο εγκαταστάθηκε η κόρη του, η οποία παντρεύτηκε το Γιάννη Κωστίκα και σήμερα μένει η ίδια και ο γιος της, Βαγγέλης Κωστίκας.

Στο σπίτι του Βασίλη Γκορτσά μένει ο γιος του Γιώργος με το παιδί του Βασίλη. Στο σπίτι του Νίκου Γκορτσά μένει η κόρη του Αναστασία και ο εγγονός του Βαγγέλης Βρέκος. Τα σπίτια των Κολλημένων ήταν στη σειρά, το ένα δίπλα στο άλλο. Το σπίτι του Φώτη Κολλημένου ήταν ισόγειο και σήμερα το έχει ο εγγονός του Θωμάς. Το σπίτι του Ηλία Κολλημένου περιήλθε στο γαμπρό του Βασίλη Βρέκο και σήμερα το κατέχουν οι κληρονόμοι αυτού. Το σπίτι του Θωμά Κολλημένου περιήλθε στο γαμπρό του Τάκη (Δημήτριο) Κελεπούρη και στα παιδιά αυτού. Τα δύο τελευταία σπίτια κήκαν προ του πολέμου και κτίστηκαν εκ νέου με γαλάζια τοπική πέτρα. Όπως ερχόμασταν από το Παλιοζωγλόπι φάνταζαν εντυπωσιακά και σου τραβούσαν το βλέμμα.

Τελευταία σπίτια του χωριού μας και της συνοικίας Καμάρας ήταν τα δύο σπίτια των Κελεπουραίων, του Ηλία και Νίκου Κελεπούρη. Το σπίτι του Νίκου Κελεπούρη ήταν κοντά στο δρόμο και το πέτρινο γεφύρι. Πρέπει να ήταν από τα πρώτα σπίτια που κτίστηκαν στην Καμάρα και θύμιζε δίπατο σπίτι του Παλιοζωγλοπιού με τους ξύλινους σταυρούς στα παράθυρα, τα οποία ήταν πολύ μικρά εν συγκρίσει με άλλα παράθυρα σπιτιών. Είχε τη δική του αρχιτεκτονική. Κάθε φορά που περνούσα στεκόμουν και το κοιτούσα με κάποιο δέος, απορία και έκσταση. Εάν σώζονταν θα μας θύμιζε το Ζωγλόπι όπως κτίστηκε στα πρώτα χρόνια. Το σπίτι αυτό περιήλθε στην κόρη του Νίκου Κελεπούρη, Βάγγιω, η οποία παντρεύτηκε τον Κώστα Μανώλη και έζησαν εκεί πολλά χρόνια. Σήμερα δυστυχώς δεν υπάρχει παρά μια μορφή λιθοσωρού.

Τελευταίο σπίτι ήταν του Ηλία Κελεπούρη μέσα σε μια μεγάλη έκταση. Δυστυχώς και αυτό έπαψε να υπάρχει. Σε άλλο χώρο του οικοπέδου ο εγγονός του Ηλίας Νάκας έκανε ένα άλλο σπίτι μισοτελειωμένο που δεν έχει καμιά ομοιότητα με το προηγούμενο. Σήμερα το μεγάλο οικόπεδο και το υπάρχον κτίσμα κληρονομικά περιήλθε στις κόρες του.

Σήμερα στην όμορφη και ήσυχη συνοικία της Καμάρας λίγοι άνθρωποι ζουν και αυτοί μεγάλης ηλικίας. Οι νέοι σπανίζουν. Ο οικισμός παρά ταύτα δεν χάνει την παλιά του γοητεία και το ποτάμι εξακολουθεί να τον νανουρίζει και να τον ξυπνούν την άνοιξη τα γλυκόλαλα πουλιά και τα αηδόνια.

ΓΡ. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗΣ

ΣΤΑΘΘ

ΔΗΜ.. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗΣ

Ν. ΓΚΟΡΤΣΑΣ

Πατέρας, γιός και εγγονός

Συνέχεια από τη σελ. 1

γάλο σπίτι.

Με το πέρασμα του χρόνου ο παππούς απέκτησε μία ιδιαίτερη σχέση με τον εγγονό, ο οποίος του είχε μεγάλη αγάπη και αδυναμία. Ο πατέρας είχε συνέχεια στο μυαλό του τη δουλειά και το πώς θα κάνει περισσότερα χρήματα. Διέθετε πολύ λίγο χρόνο για το γιο του και αδιαφορούσε για την ύπαρξη του πατέρα του. Όταν δε τύχαινε και αρρώσταινε ο παππούς, έδειχνε την ενόχλησή του για το χάσιμο χρόνου από τη δουλειά του. Βέβαια δεν ήταν αμελητέα και η συμβολή της νύφης προς αυτή την κατεύθυνση. Σε κάθε περίπτωση δεν έχανε την ευκαιρία να υπενθυμίζει στον σύζυγο ότι ο παππούς δεν μπορεί να μένει άλλο μαζί τους και ότι πρέπει να πάει σε γηροκομείο. Πως όμως να πάρει μία τέτοια απόφαση ο πατέρας που έβλεπε τον γιο του να έχει μεγάλη αδυναμία στον παππού; Με το περ - περ της συζύγου στο τέλος ο γιος παίρνει την απόφαση να πάει τον γέρο πατέρα του στο γηροκομείο και να απελευθερωθούν από το βάρος της φροντίδας. Αφού τα κανόνισε όλα με το γηροκομείο ένα βράδυ καλεί τον 12χρονο γιο του και λέει:

-Αποφασίσαμε με τη μητέρα σου να πάρμε τον παππού στο γηροκομείο. Όπως καταλαβαίνεις ο παππούς γέρασε και δεν μπορούμε να τον φροντίζουμε.

Έχουμε τη ζωή μας και τις δουλειές μας, και ο χρόνος είναι χρήμα. Θα πρέπει η ζωή μας να κυλά χωρίς εμπόδια. Κάτι πήγε να αντιτάξει ο μικρός αλλά ο πατέρας του ήταν απόλυτος και δεν σήκωνε αντιρρήσεις. Του ζήτησε δε, επειδή την άλλη μέρα είχε δουλειά να τον συνοδέψει με το ταξί στο γηροκομείο.

Όλη τη νύχτα ο εγγονός δε μπόρεσε να κοιμηθεί από τη στεναχώρια που θα αποχωριζόταν την άλλη μέρα τον παππού του.

Το πρωί ο πατέρας του είχε βάλει σε μια τσάντα τα λιγοστά πράγματα του παππού, του έδωσε δε και μια κουβέρτα, λέγοντάς του:

-Πάρε αυτή την κουβέρτα να τον σκεπάσεις γιατί κάνει κρύο.

Το παιδί την πήρε αμίλητο, τύλιξε με αυτή τον παππού, τον έβαλε στο αμάξι, και ξεκίνησαν.

Όταν έφτασαν στο προορισμό τους, βοήθησε τον παππού να βγει από το αμάξι, και τον πήγε μέσα στο κτίριο. Τον παρέλαβαν οι υπάλληλοι του γηροκομείου και αφού τον αποχαιρέτησε με ένα κόμπο στο λαιμό, κατευθύνθηκε τρέχοντας προς την έξοδο μη θέλοντας να κλάψει μπροστά του. Βγήκε στο προαύλιο του γηροκομείου όπου ξέσπασε σε κλάματα.

Ξαφνικά του έρχεται μία ιδέα. Μπαίνει πάλι στο γηροκομείο, πλησιάζει τον παππού, κι αφού τον φιλάει στα ρυτιδιασμένα του μάγουλα, του βγάζει την κουβέρτα, τη διπλώνει και την παίρνει μαζί του.

Γυρίζει στο σπίτι του και περιμένει τον πατέρα του ο οποίος ήρθε νωρίς το βράδυ.

Ο πατέρας ρώτησε το γιο του, αν όλα πήγαν καλά με τον παππού.

Το παιδί του είπε ότι έκανε ό,τι του ζήτησε και στη συνέχεια του έδωσε τη διπλωμένη κουβέρτα.

Ο πατέρας ξαφνιάστηκε, και τον ρώτησε:

-Καλά, την κουβέρτα γιατί την πήρες;

Το παιδί με σοβαρό-

τητα, του απάντησε:

-Κοίταξε πατέρα, το σκέφτηκα και είδα πως έχεις δίκιο. Τα πάντα είναι χρήμα, σωστά φιλοσόφησες τη ζωή. Σε μερικά χρόνια, θα σε διαδεχθώ στη δουλειά, θα κάνω δική μου οικογένεια, και δεν θα είναι δυνατόν να σε έχω εμπόδιο στη ζωή μου. Οπότε η κουβέρτα θα χρειαστεί για να σε σκεπάσω την ώρα που θα σε πηγαίνω στο γηροκομείο. Γιατί να αγοράσω καινούργια αφού υπάρχει αυτή;

Ο πατέρας του τα έχασε, ένοιωσε ντροπή, πηγαίνει σε μια γωνιά και κλαίει γοερά. Έπειτα από λίγο λέει στο γιό του:

-Έχεις δίκιο αγόρι μου, θα ήθελα αύριο να πάρμε μαζί να φέρουμε πίσω στο σπίτι τον παππού.

Το παιδί χαμογέλασε και ένα βαθύ αίσθημα ικανοποίησης το κατέκλυσε.

Την άλλη μέρα πήγαν και έφεραν πίσω τον παππού στο σπίτι.

Όταν τον οδήγησε ο εγγονός πίσω στο δωμάτιο του, ο παππούς δάκρυσε. Με τρεμάμενη φωνή τον ρώτησε, πώς τα κατάφερε;

Κι ο εγγονός του απάντησε:

- Επειδή, καλέ μου παππού, εδώ που είμαστε ήσουνα και εκεί που είσαι θα 'ρθουμε και φυσικά επειδή κανένας δεν πρέπει να ξεχνά, ότι ποτέ δεν πρέπει να κάνει αυτό που δεν θέλει να του κάνουν οι άλλοι.

Μπορεί η παραπάνω ιστορία να μοιάζει με μύθο, όμως πολλές φορές η απόσταση μεταξύ μύθου και πραγματικότητας είναι πολύ μικρή. "Όσα μύθια τόσ' αλήθεια", λέει ο θυμώσοφος λαός μας.

Το σπιτάκι στο Ζωγρί

Συνέχεια από τη σελ. 1

με μέλι, γάλα και τυρί. Ήταν ένα ταπεινό σπιτάκι 5Χ5, χτισμένο με πέτρες, κεραμοσκεπή και χωμάτινο δάπεδο. Η είσοδός του έβλεπε προς το βουνό "Μαυρογιάννη" και χαιρετούσε τον ήλιο μόλις πρόβαλλε την αυγή. Είχε δυο παραθυράκια μικρά σαν πολεμίστρες, με σανιδένια παραθυρόφυλλα αλλά χωρίς τζάμια. Το ένα έβλεπε προς το "Κούτσουρο" και το άλλο προς του "Κρυμμένου".

Το σπίτι είχε ένα και μοναδικό δώμα. Η επίπλωσή του αποτελούνταν από δυο αμάρια, ένα μικρό και ένα μεγαλύτερο. Και τα δυο ήταν χωρισμένα στη μέση. Στο μεγάλο αμάρι βάζαμε το σιτάρι και το καλαμπόκι και στο μικρό το σιτάλευρο και το καλαμποκάλευρο, κάθε είδος σε χωριστό διαμέρισμα.

Το μικρό αμάρι, που ήταν και χαμηλότερο, το χρησιμοποιούσαμε και για κρεβάτι. Εκεί κοιμόταν ο αδελφός μου, ο Γιώργος. Όταν εκείνος πήγε στρατιώτης, το ...κρεβάτι το κληρονόμησα εγώ. Ο πατέρας μου, η μάνα μου, η αδελφή μου κι εγώ, όλοι μαζί κοιμόμασταν στο ίδιο κρεβάτι από σανίδες που στηρίζονταν σε κορμούς ελάτης, ύψους περίπου δέκα εκατοστών. Το στρώμα αποτελούνταν από μια ψάθα που καλύπτονταν με ένα τραγότσιολο. Ο παππούς κοιμόταν στην απέναντι πλευρά, χωρίς κρεβάτι, σε μια ψάθα και για σκέπασμα χρησιμοποιούσε την κάπα του. Έτσι του άρεσε. Ανάμεσα σ' εμάς και τον παππού υπήρχε τα τζάκι που το ανάβαμε του Αγίου Δημητρίου (26/10) και το σβήναμε του Αγίου Γεωργίου (23/4), ό,τι καιρό και αν έκανε.

Εκτός από τα δυο αμάρια, στο σπίτι μας είχαμε κι ένα μεγάλο μπαούλο, στο οποίο φυλάγαμε τα καλά μας ρούχα και, για να μην τα τρώει ο σκόρος, βάζαμε κι ένα ματσάκι μόσχο από του Γιώτη, που τον αλλάζαμε κάθε χρόνο. Πέντ' έξι καρφιά πίσω από την πόρτα, χρησίμευαν για κρεμάστρα, όπου κρεμούσαμε τα σακάκια μας. Τις κάππες και τα κατσιούλα-ρια τα κρεμούσαμε στο χαγιάτι. Σ' εκείνο το χαγιάτι που είχε διαστάσεις 4Χ3,5 είχαμε όλο το νοικοκυριό μας. Εκεί μαγείρευε η μάνα μου με την αδελφή μου την Αθηνά, εκεί έψηναν το ψωμί και τις πίτες, εκεί είχαν στήσει και τον αργαλειό. Τις βαρέλες και τις βουτσέλες με το πόσιμο νερό τις είχαμε έξω στο υπόστεγο που δεν ήταν μεγαλύτερο.

Στην ανατολική πλευρά του σπιτιού υπήρχε η μεγάλη αυλή με συνεχόμενο λαχανόκηπο, στον οποίο η μάνα μου φύτευε πρώιμα κρεμμυδάκια, σκόρδα, σπανάκι, αλλά και σινάπι που το χρησιμοποιούσαμε για έμπλαστρα στα χειμωνιάτικα κρουολογήματα.

Στη δυτική πλευρά του σπιτιού μας είχαμε δυο μεγάλες καλύβες, σκεπασμένες με βάλτο. Στη μία φυλάγαμε τα τρόφιμα της οικογένειας και τις ζωτροφές (άχυρο, χόρτο, κριθάρι και βρώμη) και σε μια άκρη της σταυλιζαμε το άλογο και το γαϊδουράκι μας. Στη δεύτερη καλύβα βάζαμε τα γιδοπρόβατά μας. Ανάμεσα στο σπίτι και τις καλύβες ήταν η στρούγκα που χωρούσε περίπου εκατό γιδοπρόβατα. Πιο πάνω στην πλαγιά, ανάμεσα σε δέντρα και φιλικία ήταν το μελισσομάντρι μας. Την περιποίηση των μελισσιών την είχε αναλάβει αποκλειστικά ο παππούς μου Ευάγγελος.

Σ' εκείνο το σπιτάκι με το μοναδικό δώμα ζούσε εξαμελής οικογένεια σε απόλυτη αρμονία, χωρίς γκρίνιες και φαγωμάρες και μοιραζόμασταν ακόμα και τη ελιά. Σ' εκείνο τελείωσα το δημοτικό σχολείο και, όταν έπρεπε να γράψω κάποιο μάθημα, αντί τραπέζι και καρέκλα χρησιμοποιούσα ένα από τα πέντε σκαμνάκια που είχαμε για να κάθομαι και ένα μεγαλύτερο για να ακουμπώ το τετράδιο. Το μεγάλο εκείνο σκαμνί όμως χρησίμευε κυρίως για να κάθεται η μάνα μου σε ψηλό μέρος, όταν έγνεθε τη ρόκα, αλλιώς έπρεπε να στέκεται όρθια. Περίμενα λοιπόν, ώσπου να τελειώσει η μάνα μου το γνέσιμο, για να πάρω κι εγώ σειρά για γράψιμο! Για φωτισμό είχαμε το γκαζοκάντηλο που έδινε ένα αμυδρό φως, αλλά το πρωί, όταν έφτυνες, το σάλιο ήταν μαύρο από την κάπνα!

Όταν μεγάλωσα και πήγα στο γυμνάσιο Καρδίτσας, στο σπιτάκι στο Ζωγρί επέστρεφα τα Σαββατοκύριακα, στις διακοπές Πάσχα και Χριστουγέννων και το καλοκαίρι, ως τα μισά του έτους 1947. Τότε ο στρατός κατέβασε τα ορεινά χωριά στον κάμπο για να μην τροφοδοτούνται οι αντάρτες από τους κατοίκους. Η πατρική μου οικογένεια την εποχή εκείνη φιλοξενήθηκε στο σπίτι του μπάρμπα μου Λάμπρου Κατσιούλα, στην Καρδίτσα, στην περιοχή των στρατώνων. Ο αδερφός μου ο Γιώργος πήγε φύλακας φυλακών και εγώ, όταν τελείωσα το γυμνάσιο, το 1948, κατατάχτηκα στη χωροφυλακή.

Ο παππούς μου πέθανε το 1950, μετά τον εμφύλιο, αφού η οικογένεια επέστρεψε στο χωριό. Οι τρεις που απέμειναν εκεί, ο πατέρας, η μάνα και η αδελφή μου δεν είχαν που να μείνουν. Το σπίτι στο Ζωγρί το βρήκαν μισοκαμένο, τα μαντριά καμένα, πρόβατα, γίδια, άλογο και γαϊδουράκι δεν υπήρχαν πια, ακόμα και το σπίτι στο χωριό χτυπήθηκε από οβίδα πυροβόλου και μισογκρεμίστηκε. Στεγάστηκαν προσωρινά σε διπλανό σπίτι, έως ότου επισκευάστηκε το δικό μας.

**Ό,τι απόμεινε από το σπίτι του Αγαμέμνονα
Κατσιούλα στο Ζωγρί**

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ στου μπαρμπα - Λάμπρου την αυλή

Συνέχεια από την 1η σελ.

Οι επαγγελματίες τεχνίτες που κατασκεύαζαν πηγάδια ονομάζονταν "πηγαδάδες" και συνήθως η κατασκευή πηγαδιών δεν ήταν το κύριο επάγγελμά τους. Οι περισσότεροι ασχολούνταν γενικά με τις οικοδομικές εργασίες.

Τα πηγάδια κατασκευάζονταν κυρίως κατά την εποχή του καλοκαιριού κοντά σε ρεματιές, ή σε σημεία που υπήρχε ένδειξη ότι υπάρχει έστω και λίγο νερό. Πέρα από την υποψία ή την ένδειξη ότι σε κάποιο σημείο υπήρχε φλέβα νερού, υπήρχαν και οι εμπειρογνώμονες του είδους, οι λεγόμενοι "ραβδοσκόποι" που με ένα ξύλο ή σύρμα κατάλληλα διαμορφωμένο στα χέρια τους, αισθανόντουσαν την ύπαρξη νερού σε ορισμένο βάθος.

Η διάμετρος και το βάθος του πηγαδιού εξαρτιόταν κυρίως από τις οικονομικές δυνατότητες του ιδιοκτήτη. Φυσικά, όσο μεγαλύτερο ήταν, τόσο πιο ακριβά κόστιζε. Στο σημείο που είχε επιλεγεί, έσκαβαν αρχικά με κασμάδες και φτυάρια ένα ρηχό λάκκο με μορφή κύκλου, που είχε διάμετρο περίπου δύο έως τρία μέτρα. Υπολόγιζαν ότι το πάχος του πέτρινου τοιχώματος, το γύρω-γύρω του πηγαδιού

δηλαδή, ότι θα καταλάμβανε ογδόοντα εκατοστά περίπου, και το υπόλοιπο κενό που θα έμενε στο κέντρο έπρεπε να είναι

αρκετό για να χωρέσει ο κουβάς που ανέβαζε το νερό αλλά και ένας εργάτης που θα το καθάριζε ή θα το συντηρούσε.

Αφού έσκαβαν περίπου τα δύο πρώτα μέτρα σε βάθος, εγκαθιστούσαν ένα μικρό μαγκάνι (βαρούλκο), στο οποίο τοποθετούσαν κοφίνια (καφάσια) που έδεναν με σχοινιά, για να ανεβάζουν τα σκαμμένα χώματα και τις πέτρες.

Η διαδικασία της διάνοιξης του πηγαδιού διαρκούσε για μέρες, η αγωνία για το αποτέλεσμα μέχρι να βρουν την πρώτη υγρασία - ένδειξη νερού- ήταν μεγάλη και, αφού επιβεβαιωνόνταν οι προβλέψεις τους, το γλεντούσαν αναλόγως. Στο σημείο αυτό η προσοχή τους επικεντρώνονταν στο να μην χάσουν την φλέβα του νερού και να "πιάσουν" την μεγαλύτερη δυνατή ποσότητα. Έτσι με μεγάλη προσοχή κατασκεύαζαν την λεκάνη συλλογής του νερού, πασπάλιζαν την λεκάνη με αργιλούχο λάσπη για να συγκρατήσουν μέσα όσον δυνατόν περισσότερη ποσότητα νερού.

Συνήθως έβρισκαν νερό στα δέκα με είκοσι μέτρα βάθος αναλόγως την περιοχή. Εάν δεν έβρισκαν νερό σ' αυτό το βάθος, εγκατέλειπαν την προσπάθεια.

Όταν εξασφάλιζαν νερό, άρχιζαν να χτίζουν το πηγάδι από κάτω προς τα πάνω. Δύο άτομα έμπαιναν μέσα στο πηγάδι και με τη βοήθεια του μικρού μαγκανιού μετέφεραν πέτρες τις οποίες τοποθετούσαν κυκλικά στην επιφάνεια των τοιχωμάτων του λάκκου. Η όλη κατασκευή έμοιαζε με ξερολιθιά. Όταν το χτίσιμο έφθανε στην επιφάνεια της γης, κατασκεύαζαν το εξωτερικό περίφραγμα του πηγαδιού συνήθως από λιθοδομή και από πάνω τοποθετούσαν ένα καπάκι συνήθως από ξύλο, για να προφυλάσσει τους τυχόν απρόσεκτους. Βασικό εργαλείο ήταν και η κατασκευή του μαγγανιού που θα ανεβοκατέβαζε τον κουβά.

Σήμερα πλέον τα σπίτια δεν χρειάζονται τα πηγάδια για να προμηθεύονται νερό, ενώ όσοι ακόμα τα κατασκευάζουν στα σπίτια τους δεν το κάνουν τόσο για χρηστικούς λόγους όσο για διακοσμητικούς.

Παλιά τα σπίτια που είχαν πηγάδι θεωρούνταν προνομιούχα, ιδίως στα χωριά που το νερό ήταν λιγοστό, όπως στη Ραχούλα.

Ένα τέτοιο πηγάδι είναι και το πηγάδι του Κατσιούλα. Βρίσκεται στην αυλή του σπιτιού των απογόνων του Λάμπρου Κατσιούλα.

Το πηγάδι αυτό το κατασκεύασε ο πρόωγ ιδιοκτήτης του οικοπέδου αυτού Γεώργιος Ζωγλοπίτης απ' τον οποίο αγόρασε το σπίτι και την περιοχή αυτή ο παππούς μου Λάμπρος. Έχει βάθος 20 μέτρα και δεν είναι χτισμένο περιμετρικά. Παρ' όλα αυτά ακόμη και σήμερα τα τοιχώματά του δεν έχουν διαβρωθεί.

Είναι από τα λίγα πηγάδια που υπήρχαν στο χωριό μας και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και άρδευσης των ιδιοκτητών ιδίως πριν την δεκαετία του 70' όταν το νερό στο χωριό μας ήταν λιγοστό.

Ο παππούς μου φρόντιζε το πηγάδι να βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Έτσι κατά καιρούς, άδειαζε σχεδόν όλο το νερό από το πηγάδι, τραβώντας το νερό έξω αδιάκοπα με βάρδιες. Μετά, με ειδικά διαμορφωμένο κοφίνι, κατέβαζε μέσα κάποιοι υποτίθεται ειδικό - θα 'λεγα - τολμηρό - για να το καθαρίσει από περιττά υλικά. Πηγή φωτός, μία λάμπα πετρελαίου. Στη συνέχεια πασπάλιζε, τον πάτο του πηγαδιού, κατά το δυνατόν καλλίτερα με αργιλούχο λά-

σπη που κουβαλούσαν από ειδικό μέρος, ώστε να μην χάνεται το νερό, αλλά και να βγαίνει καθαρότερο.

Το νερό αυτό οι προγονοί μου, το χρησιμοποιούσαν για ύδρευση, μαγείρευαν, έκαναν την λάτρα του σπιτιού, έπλεναν τα ρούχα τους και πότιζαν τα ζώα τους. Η κατανάλωση του νερού ήταν μεγάλη σε καθημερινή βάση. Ήταν με λίγα λόγια "η πηγή ζωής του σπιτιού".

Αργότερα που το χωριό μας απέκτησε δίκτυο ύδρευσης το πηγάδι χρησιμοποιούνταν για άρδευση. Ποτίζονταν απ' αυτό ο μικρός κήπος και τα δένδρα που υπήρχαν στην αυλή μας.

Το νερό του ήταν τόσο δροσερό που τα καλοκαίρια ο παππούς μου χρησιμοποιούσε το πηγάδι και ως ψυγείο. Κρεμούσε μέσα σ' αυτό άλλοτε ένα λαήνι ή ένα πλαστικό παγούρι με νερό και άλλοτε έναν τρουβά ή καλάθα με καρπούζια και πεπόνια, για να κρυώνουν.

- Πήγαινε, Λαμπράκη, να βγάλεις το νερό από το πηγάδι για μα φάμε, μου έλεγε πολλές φορές.

Και βέβαια δεν ξεχνώ την στιγμή που έπρεπε να ρίξω τον κουβά στο πηγάδι και να τον τραβήξω έξω με νερό για να ποτίσω άλλοτε την Κούλα, το μουλάρι του παππού, κι άλλοτε τις γίδες ή τις κότες που υπήρχαν στο σπίτι.

Το ρίξιμο του κουβά στο κενό του πηγαδιού, το γρύλισμα της τροχαλίας από την οποία περνούσε η τριχιά και μετά το τράβηγμα του κουβά μέχρι να έλθει στην επιφάνεια ήταν για μένα μία ιεροτελεστία. Η δε αγωνία μέχρι να φανεί ο κουβάς με το νερό ήταν πάντα μεγάλη, λες και θα ξεπρόβαλε κάτι άλλο από τα ... έγκατα της γης.

Επίσης σε τακτά διαστήματα ο παππούς μετρούσε την ποσότητα του νερού που υπήρχε μέσα στο πηγάδι. Έδενε ένα βαρίδι στην άκρη μιας τριχιάς, την έριχνε μέσα, και όταν αυτή έφτανε στον πάτο, μετρούσε το βρεγμένο μέρος της. Κατά τους δύσκολους καινοκαιρινούς μήνες το νερό έφθανε τα 3 μέτρα.

- Υπάρχει αρκετό νεράκι ακόμα, έλεγε, γιατί έπρεπε να ξέρει για να κάνει το κουμάντο του.

Το πηγάδι αυτό ήταν στεγασμένο σε μια πλίθινη κατασκευή και παραδίπλα, στον ίδιο χώρο, βρισκόταν και ένα μεγάλο τζάκι. Εκεί υπήρχε όχι μόνο η γάστρα για το ψήσιμο του ψωμιού και του φαγητού, αλλά και ένα μεγάλο καζάνι που ζέσταιναν το νερό που έβγαζαν από το πηγάδι για το μπάνιο και το πλύσιμο των ρούχων των μελών της οικογένειας.

Το πάνω μέρος του πηγαδιού, αυτό που εξείχε από το έδαφος, ήταν περιφραγμένο με ξύλινη κατασκευή. Πολλές φορές, πιτσιρίκια εμείς, στεκόμασταν στο χείλος του πηγαδιού και φωνάζαμε όσο πιο δυνατά μπορούσαμε, άλλοτε με προσδοκία και άλλοτε πάλι με ένα σφίξιμο στην ψυχή, και ακούγαμε τον αντήλαλο της φωνής μας με την αίσθηση ότι κάποιοι υπήρχε εκεί κάτω που μας άκουγε και απαντούσε!

Σήμερα αφού κατεδαφίστηκε το πλίθινο κτίσμα που το στέγαζε, ανακατασκευασμένο ως προς την εξωτερική του όψη, το πηγάδι υπάρχει ακό-

μη στην αυλή του σπιτιού. Σε πείσμα της ξηρασίας των τελευταίων ετών εξακολουθεί να μας τροφοδοτεί με δροσερό νερό, το οποίο αντλούμε με υποβρύχια αντλία - η εξέλιξη βλέπετε - για την άρδευση των δέντρων και του κή-

που στο οικόπεδο.

Είναι το μόνο ενεργό πηγάδι στο χωριό μας αφού τα άλλα δύο ή τρία που υπήρχαν είτε στέρεψαν είτε τα επίχωσαν.

Στις αρχές της δεκαετίας του 80 φοιτητές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου έμειναν στο χωριό μας για διάστημα άνω των δύο μηνών, μετρώντας ανά δίωρο, μέρα και νύχτα, τη στάθμη και τη θερμοκρασία του νερού του πηγαδιού. Αυτό προφανώς στα πλαίσια κάποιας εργασίας τους, διότι έχει αποδειχθεί ότι η άνοδος της στάθμης και της θερμοκρασίας των υπόγειων νερών είναι ένα από τα πιο αξιόπιστα πρόδρομα φαινόμενα πρόγνωσης των σεισμών.-

Σήμερα, μπορεί ο κουβάς να μη ταράζει τα νερά του πηγαδιού, όμως αντικρίζοντάς το πηγάδι ταράζονται και ανακαλούνται μνήμες του παρελθόντος, με τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης των χρόνων εκείνων αλλά και με τις ευτυχισμένες και ανέμελες παιδικές στιγμές που έζησα κοντά στον παππού Λάμπρο τις οποίες νοσταλγώ.

Γιαννάκης και Δημήτριος Παλαιόπουλοι

(Από το ανέκδοτο βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα "Το Γλυκοχάραμα τηςΛευτεριάς")

Δημήτριος Παλαιόπουλος

Ο Δημήτριος Παλαιόπουλος ήταν οπλαρχηγός του Καρπενησιού και έχαιρε μεγάλης εκτίμησης από τους συμπατριώτες του. Πρωτοστάτησε στο "Κλεφταρματολικό Συνέδριο" που έγινε το 1808 στο Καρπενήσι και είχε

ως σκοπό τη συστηματική αντίδραση κατά του Αλή πασά. Συνεργάστηκε επίσης με το Βλαχάβα κατά το κίνημα κατά των Τούρκων το 1808 και λέγεται ότι αλληλογραφούσε με το Μ. Ναπολέοντα. Καταδιώχθηκε από τον Αλή και κατέφυγε στη Ρωσία, όπου παρουσιάσθηκε στον τσάρο και του εξέθεσε την κατάσταση στην Ελλάδα. Επιστρέφοντας, λέγεται ότι έπεσε από την άμαξα ενώ περνούσε από τη Βλαχία και σκοτώθηκε. Το πιθανότερο είναι ότι δολοφονήθηκε με προδοσία από ανθρώπους του Αλή. Ήταν γιος του Γιαννάκη Παλαιόπουλου που σκότωσαν οι Τούρκοι το 1750 με τη σύμπραξη των δημογερόντων. Ήταν και αυτό το γεγονός μία από τις μαύρες σελίδες της ιστορίας μας, όπου Έλληνες προύχοντες συνέπρατταν με τους Τούρκους. Το παρακάτω δημοτικό είναι απολύτως διαφωτιστικό για τον τρόπο που τον εξόντωναν:.

"Όντας εβάλαν τη βουλή τα δώδεκα πρωτάτα,
Να κόψουν τον Παλιόπουλο, το δόλιο το Γιαννάκη,
δου παλικάρια στείλανε να παν να τον καλέσουν.
Κ' επήγαν και τον εύρηκαν με τον καφέ στο χέρι.
- Σε θέλουν, κυρ Γιαννάκη μου, σε θέλουν οι γερόντοι,
σε θέλουν και οι μπέηδες και οι κοτσαμπασιήδες.
- Παιδιά, διαβείτε σεις μπροστά, κι έρχομαι εγώ κατόπι.
Τ' άλογο τού σελώσανε, πηδάει, καβαλικεύει,
κ' εκίνησε κ' επήγαινε σαν άγγελος γραμμένος.
- Πολλά τα έτη μπέηδες, κι εσείς, κοτσαμπασιήδες.
- Καλώς τον, τόν Παλιόπουλο, καλώς, τον κυρ Γιαννάκη.
Εκεί που καλοκάησε κ' εκεί που χαιρετούσε,
Εμπήκ' ένας σκυλάραπας, και με το γιαταγάνι
λιανά λιανά τον έκοψεν εμπρός εις τα πρωτάτα.
Κ' η γλώσσα του αηδονολαλεί και θλιβερά φωνάζει:
"Που είστε, φίλοι κ' εδικοί, αδέρφια και ξαδέρφια!
Τούρκον να μη πιστέψετε, τ' είν' ανεμπιστεμένος.
Ο Τούρκος είναι πονηρός, κ' αλιά που τον πιστεύει".

Εφημερίδες και περιοδικά που λάβαμε

"Τα Χρονικά της Νεράιδας Δολόπων"

"Η Άρνη"

"Η Οξυά"

"αμάραντος"

"Το Μετερίζι των Αηδονοχωριτών"

Κλείνει το Σχολείο της Ραχούλας

Στα πλαίσια του προγράμματος σύμπτυξης των σχολείων που εφαρμόζει το Υπουργείο Παιδείας, το 1/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Ραχούλας συμπύσσεται στο 6/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Καλλιθήρου και οι μαθητές θα μεταφέρονται καθημερινά με μισθωμένο από την υπηρεσία αυτοκίνητο.

Όσο και, αν με τη σύμπτυξη, εξασφαλίζονται καλύτερες συνθήκες εκπαίδευσης, όταν κλείνει ένα σχολείο, το γεγονός δημιουργεί δυσάρεστα συναισθήματα στην τοπική κοινωνία, για την οποία τα παιδιά του σχολείου ήταν το τελευταίο σημάδι ζωντάνιας του χωριού. Δημιουργεί όμως και ανησυχία στους γονείς για την επικείμενη ταλαιπωρία των μικρών μαθητών αλλά και για την ασφάλειά τους κατά τη μεταφορά. Οι γονείς, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για το κλείσιμο του σχολείου κατέλαβαν το διδακτήριο και ανάρτησαν πανό.

Αυτό καθαυτό το γεγονός είναι απογοητευτικό, αν αναλογισθεί κανείς ότι το Δημοτικό Σχολείο της Ραχούλας, της άλλοτε ποτέ πρωτεύουσας του Δήμου Ιτάμου από το 1883,

Το Δημοτικό Σχολείο Ραχούλας το 1952

λειτούργησε αδιάλειπτα επί 130 χρόνια, από την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, ως πλήρες (με έξι τάξεις), όταν τα σχολεία των γειτονικών χωριών λειτουργούσαν ως κοινά (με 4 τάξεις), με πληθώρα μαθητών, ως και 160, και πρόσφεραν σ' αυτό τις υπηρεσίες τους διαπρεπείς Ραχουλιώτες δάσκαλοι που εκπαίδευσαν γενεές συγχωριανών μας.-

"Δεν θέλουμε να κλείσει το σχολείο μας"

Το Δημοτικό Σχολείο Ραχούλας το 1935

Πρωτόγνωρη καταστροφή του ελατοδάσους Ιτάμου

Πρωτόγνωρη καταστροφή υπέστη το ελατοδάσος του Ιτάμου. Λόγω των πολλών χιονοπτώσεων του χειμώνα υπό το βάρος του χιονιού πολλά έλατα ξεριζώθηκαν και πολλών άλλων έσπασε η κορυφή τους. Η εικόνα του δάσους είναι αποκαρδιωτική. Γέμισε ο τόπος από τσακισμένα και ξεριζωμένα έλατα.

Όπως εικάζεται, το χιόνι πάγωσε και πρόσθεσε υπερβολικό βάρος στις κορυφές, οι οποίες δεν άντεξαν στο δυνατό άνεμο που ακολούθησε. Το πρόβλημα δεν σταματάει εδώ. Το καλοκαίρι, όταν οι πεσμένες κορυφές ξεραθούν, ο κίνδυνος πυρκαγιάς μεγεθύνεται, γι' αυτό οι αρμόδιες αρχές για την προστασία του δάσους πρέπει από τώρα να λάβουν τα μέτρα τους. Επίσης, οι χωριανοί που ξυλεύονται από τα πεσμένα έλατα παρακαλούνται να απομακρύνουν τα ελατοκλώναρα από τις παρυφές των δρόμων.-

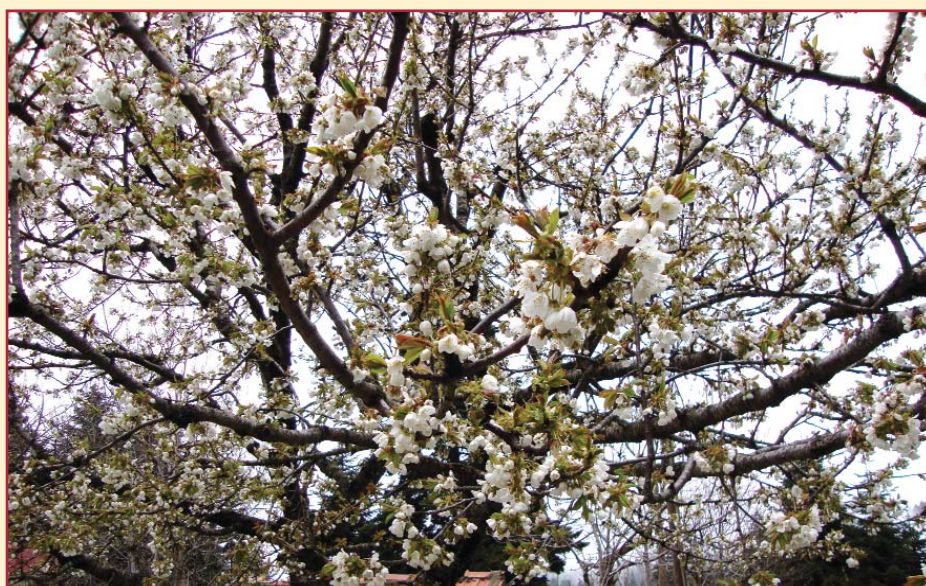
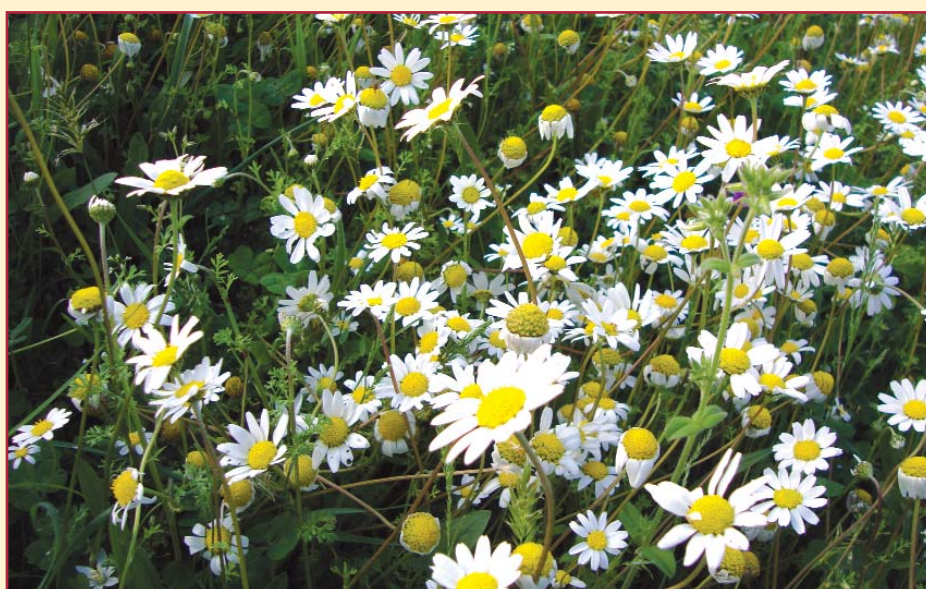
Πάσχα στο χωριό

Παραδοσιακά γιορτάστηκε και φέτος το Πάσχα στο χωριό, αν και η προσέλευση των απόδημων ήταν μικρότερη από άλλοτε. Ίσως τα παιχνίδια του καιρού, ίσως η οικονομική κρίση απέτρεψαν σε πολλούς την έξοδο.

Πάσχα και άνοιξη είναι έννοιες ταυτόσημες. Άλλωστε και οι δυο γιορτές σηματοδοτούν την αναγέννηση. Αναγέννηση ψυχική η

πρώτη - μακάρι και κοινωνική, να βγει η πατρίδα μας από την κρίση- , αναγέννηση της φύσης η δεύτερη.

Οι πασχαλιές ολάνθιστες και οι αγροί στολισμένοι με πολύχρωμο τάπητα υποδέχονται τον Νυμφίο στον επιτάφιο θρήνο και ύστερα στη λαμπρή Ανάστασή του

1. Φωταγωγημένη και κατάμεστη η εκκλησία.
2. "Δεύτε, λάβετε φως!"
3. Με το "Χριστός Ανέστη" οι πύρινες φλόγες του Αναφανούς υψώνονται στον ανοιξιάτικο ουρανό, για να μεταδώσουν το χαρμόσυνο άγγελμα.
4. "Πλούσιοι επτώχευσαν και επείνασαν"

Προσέχουμε την υγεία μας

Η οσφυαλγία

Του Γιώργου Σάπκα*

Οι περισσότεροι άνθρωποι ταλαιπωρούνται από πόνο στη μέση κάποια στιγμή στη ζωή τους. Συχνά είναι απλώς ένα δυσάρεστο και ενοχλητικό πρόβλημα που προκαλείται από κάποιου είδους μηχανικό στρες ή βλάβη στην πλάτη και περνά σχετικά γρήγορα. Η κακή στάση του σώματος, οι υπερβολικές πιέσεις και οι εκφυλίσεις που συμβαίνουν με το πέρασμα του χρόνου επίσης μπορεί να ευθύνονται.

Οποιαδήποτε στιγμή το 30% ή 40% του πληθυσμού πάσχει από πόνο στη μέση, ενώ το 80% ή το 90% των ενηλίκων θα τον εμφανίσει κάποια στιγμή στη ζωή του. Ο πόνος προσβάλλει άτομα των δύο φύλων, ενώ είναι πιο συχνός σε άτομα μέσης ηλικίας. Το γεγονός ότι ο πόνος στη μέση είναι τόσο συχνός δεν προκαλεί έκπληξη, όταν συνειδητοποιήσει κανείς ότι η σπονδυλική στήλη αποτελείται από πολλές διαφορετικές δομές, συμπεριλαμβανομένων οστών, δίσκων, συνδέσμων, τενόντων, νεύρων και άλλων ιστών. Όλοι αυτοί οι ιστοί μπορεί να υποστούν μηχανικές βλάβες που οδηγούν σε πόνο στη μέση. Ο πόνος στη μέση - η οσφυαλγία, όπως αποκαλείται επιστημονικά - είναι ένα σύμπτωμα και όχι ασθένεια. Στόχος της θεραπείας που χορηγείται για την αντιμετώπισή του είναι να τον καταπραΰνει και να εξασφαλίσει την όσο το δυνατόν ταχύτερη ανάρρωση. Μερικές φορές μπορεί να έχει σοβαρή υποκείμενη αιτία, άλλοτε να φταίει απλώς μια απότομη κίνηση.

Βασική αιτία της οσφυαλγίας θεωρείται η εκφύλιση ενός ή περισσότερων μεσοσπονδύλιων δίσκων, των δίσκων που παρεμβάλλονται μεταξύ των σπονδύλων και απορροφούν τους κραδασμούς, επιτρέποντας τη βάδιση δίχως πόνο. Διάφοροι παράγοντες έχουν ενοχοποιηθεί για την εκφύλιση των μεσοσπονδύλιων δίσκων. Ένας από τους σοβαρότερους είναι η κακή στάση του σώματος (με τεντωμένα γόνατα και τη μέση λυγισμένη), όταν σηκώνει κανείς βαριά αντικείμενα από το πάτωμα (η στάση αυτή διπλασιάζει έως τετραπλασιάζει τον κίνδυνο ανάπτυξης κήλης μεσοσπονδύλιου δίσκου). Ένας άλλος παράγοντας είναι το κάπνισμα (έχει διαπιστωθεί ότι προκαλεί βλάβη στη σπονδυλική στήλη), ενώ ρόλο παίζει και η καθιστική ζωή. Μολοντί εξάλλου η έντονη αεροβική γυμναστική (π.χ. τρέξιμο, κολύμβηση) οφελεί τους μεσοσπονδύλιους δίσκους, τους βλάπτει η ενασχόληση με αθλήματα όπως η άρση βαρών (αναπτύσσονται βλάβες κατά μήκος της σπονδυλικής στήλης λόγω των μεγάλων φορτίων) και το ποδόσφαιρο (λόγω των ισχυρών καμπικών και στροφικών δυνάμεων που ασκούνται στους σπονδύλους της μέσης σε διάφορες φάσεις του αγώνα). Αρκετές μελέτες εξάλλου έχουν συσχετίσει την εκφύλιση των μεσοσπονδύλιων δίσκων με την ηλικία, τα περιττά κιλά, με νοσήματα του καρδιαγγειακού και αναπνευστικού συστήματος, με τον σακχαρώδη διαβήτη, καθώς και με ορισμένα μυοσκελετικά προβλήματα, όπως η οστεοαρθρίτιδα. Αρκετοί ερευνητές τέλος πιστεύουν ότι η εκφύλιση οφείλεται και σε κληρονομικούς παράγοντες.

Μια άλλη αιτία πόνου στη μέση είναι η εκφύλιση των αρθρώσεων στην οσφυϊκή μοίρα της σπονδυλικής στήλης. Οι εκφυλιστικές αλλοιώσεις που οδηγούν στην εκφυλιστική σπονδυλοαρθροπάθεια, όπως λέγεται η νόσος, αρχίζουν συχνά από την ηλικία των 25 ετών και υπάρχουν σε όλους σχεδόν τους ανθρώπους που φθάνουν στη μέση ηλικία. Αυτό που ο κόσμος αποκαλεί "λουμπάγκο" είναι επαναλαμβανόμενες κρίσεις οξέος πόνου στη μέση, που μπορεί να εξαπλώνεται στους γλουτούς ή στον ένα ή και στους δύο μηρούς.

Όσο διαρκούν αυτού του είδους οι κρίσεις πόνου, η πλάτη μπορεί επίσης να είναι δύσκαμπτη και ευαίσθητη. Ο πόνος μπορεί να διαρκεί κάθε φορά μία-δύο ημέρες ή έως δύο εβδομάδες. Άλλοτε υποχωρεί εντελώς και άλλοτε επιμένει και επανεμφανίζεται. Τα συμπτώματα επιδεινώνονται από την κακή στάση του σώματος και την άρση βάρους. Μια πιθανή αιτία τέτοιων επαναλαμβανόμενων κρίσεων είναι η εκφυλιστική σπονδυλοαρθροπάθεια, η οποία όμως δεν προκαλεί πάντοτε τέτοια συμπτώματα. Άλλες αιτίες πόνου στη μέση είναι προβλήματα όπως η μετατόπιση σπονδύλου, η σπονδυλική στένωση, η υπερευκινησία, η ινομυαλγία, η οστεοπόρωση κ.ά.. Πολλοί άνθρωποι, πάντως, που αντιμετωπίζουν προβλήματα στη μέση τους αναπτύσσουν βραχεία επεισόδια πόνου αγνώστου αιτιολογίας, από την οποία αναρρώνουν πλήρως. Σε τέτοιες περιπτώσεις μιλάμε για "μη ειδικό πόνο στη μέση".-

*Ο Γιώργος Σάπκας είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Ορθοπαιδικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής Ορθοπαιδικής Κλινικής στο Νοσοκομείο Metropolitan.

(Από το περιοδικό "Υγεία" της εφημερίδας "Τα Νέα")

Ο Διογένης και ο Μέγας Αλέξανδρος

• Όταν ο Μέγας Αλέξανδρος ήταν στη Κόρινθο, ήθελε να γνωρίσει τον Διογένη και έστειλε ένα υπασπιστή του να τον βρει στο Κράθειο που ζούσε και να του τον παρουσιάσει. Αφού ο υπασπιστής τον εντόπισε, του είπε: "Σε ζητεί ο Βασιλεύς Αλέξανδρος να σε δει". Ο Διογένης απάντησε "Εγώ δεν θέλω να τον δω. Εάν θέλει αυτός ας έρθει να με δει". Και πράγματι, ο βασιλεύς Αλέξανδρος πήγε να δει τον Διογένη. Τον πλησιάζει ο Αλέξανδρος και του λέει "Είμαι ο Βασιλεύς Αλέξανδρος, τι καλό θέλεις να σου κάμω;" Ο Διογένης, ατάραχος του είπε: "**Μικρόν του ηλίου μετάστηθι**" (παραμέρισε λίγο γιατί μου κρύβεις τον ήλιο). Μόλις το άκουσε αυτό ο Αλέξανδρος είπε το περίφημο: "**Εάν δεν ήμουν Αλέξανδρος, θα ήθελα να ήμουν Διογένης**".

Διογένης και Πλάτων

Πλάτων

• Ο Πλάτων τιμούσε τον Διογένη, που τον ονόμαζε "Σωκράτη μαινόμενο", εκείνος όμως δεν είχε σε μεγάλη υπόληψη τον Πλάτωνα και δεν άφηνε ευκαιρία να τον ειρωνεύεται. Όταν ο Πλάτων διατύπωσε τον γνωστό ορισμό για τον άνθρωπο: "**Ζώον δίπουν άπτερον**" (ζώο με δύο πόδια και χωρίς φτερά), ο Διογένης μάδησε έναν πετεινό και τον παρουσίασε στην αγορά λέγοντας "**Ίδού ο άνθρωπος του Πλάτωνος**" και ο Πλάτων τότε αναγκάστηκε να συμπληρώσει τον ορισμό με το: "**και πλατώνυχον**".

Διογένης και Λαΐδα

• Τον καιρό που ο Διογένης ζούσε στην Κόρινθο, μεσουρανούσε εκεί η περίφημη εταίρα Λαΐς η Κορινθία. Ήταν τόσο όμορφη που κατά τον Προπέρτιο "όλη η Ελλάδα έλιωνε από πόθο μπροστά στην πόρτα της" ενώ ο Αρισταίνετος γράφει πως "τα στήθια της ήταν σαν κυδώνια" και κατά τον Αθήναιο πολλοί ζωγράφοι την είχαν ως πρότυπο. Δεν ήταν όμως μόνο πανέμορφη. Ήταν πολύ μορφωμένη, καλλιεργημένη, και πάμπλουτη. Φυσικά είχε σχέσεις με τους επιφανέστερους και πλουσιώτερους Έλληνες, που συνέρρεαν στην Κόρινθο για να τη γνωρίσουν (με τη βιβλική σημασία του ρήματος). Ανάμεσα στους "πελάτες" της ήταν και ο μαθητής του Σωκράτη Αρίστιππος, ιδρυτής της ηδονιστικής σχολής. Ο Αρίστιππος ήταν άνθρωπος ρεαλιστής και όταν κάποιος του είπαν πως η Λαΐς δεν τον αγαπάει, αυτός απάντησε "Και τα ψάρια και το κρασί δε μ'αγαπάνε αλλά εγώ τα απολαμβάνω". Ο Διογένης στην αρχή δεν έδινε καμιά σημασία στη Λαΐδα και όταν κάποιος φίλος του τον ρώτησε γιατί δεν την επισκέπτεται, αυτός απάντησε "οικ ωνέομαι εγώ δεκακισχιλίων μίαν μεταμέλειαν", δηλαδή δεν αγοράζω με δέκα χιλιάδες δραχμές κάτι για το οποίο θα μετανιώσω. Η Λαΐς, μαθαίνοντας το περιστατικό, πειράχτηκε και αποφάσισε να τιμωρήσει τον φιλόσοφο που καταφρονούσε τη γοητεία της. Κατάφερε να τον πλησιάσει και του υποσχέθηκε μian ερωτική νύχτα μαζί της, δωρεάν. Ο Διογένης - τι είχε να χάσει - συμφώνησε. Η Λαΐς όμως τον υποδέχτηκε σε ένα σκοτεινό δωμάτιο και στη θέση της βρισκόταν μια κακάσχημη υπηρέτριά της, από την οποία τελικά ο φιλόσοφος δέχτηκε τις θωπείες που του υποσχέθηκε η Λαΐς. Το άλλο πρωί διαπίστωσε το πάθημά του, το οποίο η εταίρα φρόντισε να το μάθει όλη η Κόρινθος. Ο Διογένης όμως απτόητος της ανταπέδωσε τα ίσα, λέγοντας "**Λυχνίας σβεσθείσης πάσα γυνή Λαΐς**" (δηλαδή, στο σκοτάδι όλες οι γυναίκες είναι ίδιες).

Έρευνα-προσαρμογή: Λάμπρος Γριβέλλας

Από το βιβλίο του Άγγελου Ζαχαρόπουλου ΤΑ ΤΑΡΑΓΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1940-1950 Λεγεωνάριοι και Τσάμηδες

Στην αρχή της ιταλικής Κατοχής στη Θεσσαλία είχαμε μόνο Ιταλούς κατακτητές ως τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας. Το Σεπτέμβριο του 1943 εμφανίστηκαν οι "λεγεωνάριοι". Ήταν το οπλισμένο τμήμα της πολιτικής κίνησης την οποία είχαν δημιουργήσει ορισμένοι Βλάχοι. Η κίνηση αυτή αποσκοπούσε στη δημιουργία του "Πριγκιπάτου της Πίνδου". Κάποιος Βλάχος, ονόματι Διαμάντης, είχε αυτοανακηρυχθεί "πρίγκιπας". Η όλη κίνηση είχε υποκινηθεί από τις ιταλικές αρχές κατοχής και είχε σκοτεινούς στόχους. Οπαδοί της ήταν και μερικοί Βλάχοι επιστήμονες της Λάρισας. Οι περισσότεροι όμως Βλάχοι, με επικεφαλής τον διαμένοντα τότε στη Λάρισα Ευάγγελο Αβέρωφ, αντέδρασαν έντονα σ' εκείνη τη κίνηση, με αποτέλεσμα να βρεθούν εξόριστοι στην Ιταλία.

Οι ένοπλες ομάδες, επανδρωμένες με ό,τι αθλιότερο διέθετε το βλάχικο στοιχείο της Θεσσαλίας, λυμαίνονταν την ύπαιθρο, προβαίνοντας σε βίαιες πράξεις και λεηλασίες. Η δράση τους όμως διακόπηκε με την εμφάνιση των ανταρτών του ΕΛΑΣ, οι οποίοι τους εξόντωσαν, γεγονός που ικανοποίησε την κοινή γνώμη, συμπεριλαμβανομένης της κοινής γνώμης του βλάχικου στοιχείου. Γι' αυτό ουδέποτε ακούστηκαν κατηγορίες ή παράπονα, όπως δεν ακούστηκαν και για την εξόντωση και την εκδίωξη των Τσάμηδων από τους αντάρτες του Ζέρβα στην Ήπειρο. Οι τελευταίοι είχαν συνεργαστεί ανοιχτά,

πρώτα με τους Ιταλούς και έπειτα με τους Γερμανούς και κατατρομοκρατούσαν τον ελληνικό πληθυσμό με φόβους, βιασμούς και λεηλασίες.

Για τη δράση και εξόντωση των τσάμηδων ενδιαφέρουσες πληροφορίες παρέχει ο Σωτή-

Τσάμηδες εξοπισμένοι από τους Γερμανούς

ρης Τσαμπιράς στο βιβλίο του "Ας μη βρέξει ποτέ".

Παραθέτω σχετικό κείμενο που έχει γραφεί από το Σωτήρη Τσαμπιρά:

"Στητός, ολόρθος γέροντας στη νερομάνα πλάι, ακίνητος, στηρίζεται στη γκλίτσα. Έρχεται από πανάρχαια, μακρινά χρόνια, από την εποχή του Αληπάσά ή από τον αιώνα του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Μοιάζει πρόσωπο τραγωδίας, κορυφαίος που βγαίνει μπροστά ν' αφηγηθεί σαν σε χορικό, τα βάσανα της θεσπρωτικής γης, της Τσαμουριάς.

"Έχουνε δει τα μάτια του: τι ενενήντα εφτά, τι δώδεκα, τι Μικρασία, τι σαράντα. Έχουνε διαβεί, Χριστέ μου, δυνάστες από την πολιτεία: οι Τούρκοι κι οι Τσάμηδες, οι Ιταλοί κι οι Τσάμηδες, οι Γερμανοί κι οι Τσάμηδες.

Οι Τσάμηδες, λέει, κι η φωνή του τρεμουλιάζει από φόβο και φοβέρα συνάμα και τα ρυτιδιασμένα βλέφαρα μισοκλείνουνε. Τούτη η άτιμη φυλή, που είχε κρατήσει ακόμα από το τούρκικο τα καλύτερα τσιφλίκια και καταπίεζε τους Ρωμιούς. Κολίγοι στη δούλεψη των αγάδων... τέτοια χάλια ήμασταν παλικάρι μου..."

"Οι Τσάμηδες λέει... και πια δε μπορείς να σταματήσεις τη οργισμένη ροή του γέροντα... Ετούτα τα τρία χρόνια της σκλαβιάς η καταραμένη φάρα δυνάστεψε τον τόπο, τους δικούς μας... Αμέτρητα τα κρίματα...φόννοι, φωτιά, τσεκούρι, ληστείες, βιασμοί... Έφτανε να περνάς μπροστά από τον καφεéné και να μην τους γουστάρει η φάτσα σου... Τραβάναν μπιστόλια να σου την ανάψουν..

Μιλούσε για τη φοβερή συμμορία του Ντίνο... Δυο αδέρφια φονιάδες, ο Νουρή κι ο Μαζάρ... Ρημάζανε τα χριστιανικά χωριά... Ούτε από τα σπίτια μας δεν κοτούσαμε να ξεμυτίσουμε. Τάχανε καμωμένα πλακάκια με τους Ιταλούς πρώτα και, όταν το βάλανε κάτω τούτοι δώ, οι μπέηδες επιστρατεύσανε κάμποσες ηλικίες από κάθε χωριό, με όρντινο των Γερμανών. Οργανώσανε αληθινή μιλίτσια, με στολές και οπλισμό της Βέρμαχτ. Σωστά τσακάλια. Τόχανε ι-νάτι να ξαφανίσουνε το Ρωμείο... πρόθυμοι να πουλήσουνε τις υπηρεσίες τους στον όποιον καταχτητή και δυνάστη. Με τους Γερμανούς εξαχρειωθήκανε ολότελα..."

"Με χαράτσι ή με τη βία συνάξανε τα πλούσια γεννήματα της Θεσπρωτίας, λάδια, στάρια, ελιόκαρπο και κάνανε μαύρη αγορά πουλώντας στο στρατό κατοχής, μαζεύοντας ποσά αμύθητα. Στέναζε ο κοσμάκης... και το χειρότερο, πέρσι μετά τη μάχη της Σκάλας, οι Γερμανοί λυσάζανε. Βάλανε τους τουρκαλβανούς να μάσουνε τους προύχοντες, τους ρίζανε στη φυλακή, τους σακατέψανε στο ξύλο... Στις 29 του Σεπτέμβρη σκοτώσανε δώ πιο κάτω, στο Φανάρι, 49 νομάτους. Πήρανε οι δικοί μας τα βουνά. Σαν μπήκανε οι αντάρτες στην Παραμυθιά και σε λίγες μέρες στην Πάργα και στα κεφαλοχώρια των τουρκαλβανών ένα γύρο, ποιος να τους βαστάξει. Χρόνια έβραζε το μίσος μέσα μας. Κάθε χωριό, κάθε φαμίλια έκλαιγε τους δικούς της... Έπεσε λεπίδι, όποιον πάρει ο χάρος..."

Παιδικός Περίπατος

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα*
Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή

Ο πρώτος μου "δημόσιος..." περίπατος στη ζωή ήταν στην Ξυλόφραχτη αυλή του σπιτιού

μου, απ' όπου και η επαφή μου με τον παραπέρα κόσμο που τον αποτελούσαν η συνύπαρξη και το πέρασμα ανθρώπων, ζώων και πουλιών. Άκουγα πολλούς και ποικίλους ήχους, και προσπαθώντας να προσδιορίσω την προέλευσή τους, δοκίμαζα και την επίδραση του συνανθρώπου που με πλησίαζε και μου μιλούσε. Κι εγώ ανταποκρινόμουν με τον τρόπο μου!... Και σιγά-σιγά μεγάλωνα, και πήγαινα και παραπέρα, και μου μιλούσαν, και άκουγα, έως ότου άρχισα κι εγώ να ανταποκρίνομαι με τον πρώτο μου ενεργό λόγο επαφής.

Το πλούσιο σχολείο της καθημερινής επαφής με την εξελισσόμενη γύρω μου ζωή βασιζόταν στη χρηστή συμβίωση που αποτελούσε αδιαφιλονίκητη ανάγκη στη μικρή κλειστή κοινωνία του ορεινού χωριού που βρισκόταν μακριά από την αθέατη απ' το χωριό γειτονική πόλη, την Καρδίτσα, την οποία, για να επισκεφθεί κάποιος συγχωριανός μου, θα έπρεπε να πεζοπορήσει στα γαϊδουρομονοπάτια της εποχής για περίπου έξι ώρες. Η θέα, ωστόσο, απ' το χωριό μας προς τον γύρω του κόσμο ήταν απεριόριστη και υπεν-θύμιζε κάθε ώρα και στιγμή πως υπήρχαν γύρω μας κι άλλα ανθρώπινα μέλιστα με τις ίδιες ανησυχίες. Μια εμπειρία που περιτοίχιζε και αρπάζοντάς την ο καθένας έχτιζε μέσα του, και χωρίς να το επιδιώκει, το οικοδόμημα-χαρακτήρα που καλούνταν να αντιμετωπίσει χωρίς περιστροφές την κάθε στιγμή της ζωής του.

Και έφτασα στην ηλικία να πάω στο Δημοτικό. Μπήκε, τότε, και ο δάσκαλος στη μέση, ο οποίος, προπορευόμενος και οδηγώντας όχι μόνο τους μαθητές, αλλά και το σύνολο του χωριού, επηρέαζε τις σκέψεις μου που πετούσαν αδιάκοπα, περιστοιχιζόμενες από την άμεση επίδραση του σπιτικού περιβάλλοντος, την ανάλογη επιρροή του ευρύτερου συγγενικού και παραπέρα περιγύρου, καθώς και από τα συμβαίνοντα γενικότερα στο χωριό μου.

Φυσικά, στην ψυχική μου διαμόρφωση έπαιρναν παράλληλα μέρος και οι παρεούλες και τα παιχνίδια με τα άλλα παιδάκια του χωριού μου, καθώς και η οπτικο-ακουστική παρατήρηση-σημείωση των δράσεων ή και αντιδράσεων των μεγαλύτερων μου, που αποτελούσαν τα πιο πρόσφορα στοιχεία μιμητισμού ή και παραδειγματισμού, τόσο στο παιχνίδι όσο και στη γενικότερη συμμετοχή στα κοινά.

Έτσι, καταγράφηκαν μέσα μου πολλά συμβάντα-γεγονότα που, για την κάθε στιγμή γραφής, αφορούσαν σε εμένα προσωπικά, στην οικογένειά μου και τις γενικότερες ρίζες της που άγγιζαν και γειτονικά χωριά, στο στενό συγγενολόι που αποτελούσε και την πιο πρόσφορη καθημερινή έλξη, στον περιβάλλοντα χώρο μέσα στο χωριό και στην ευρύτερη περιφέρειά του, στα συνορεύοντα γύρω μας χωριά, αλλά και παραπέρα, καθώς και γενικότερα στη Θρησκεία-Εκκλησία, στην Πατρίδα και στην Πολιτική. Κι όλα τούτα από ό, τι μπορούσαν να απορροφούν από μόνα τους τα αυτιά και τα μάτια. Γιατί για Εφημερίδες, Ραδιόφωνο και Τηλέφωνο, ούτε λόγος, μιας και τούτα ήταν άγνωστα στη μικρή μας κοινωνία.

Με τη σειρά του ήρθε και το Γυμνάσιο στη γειτονική πόλη που πρόσθεσε και τα δικά του στην προσπάθεια γαλουχίας της παιδικής μου ψυχολογίας. Και ήμουν τυχερός, αφού πολλά παιδιά - αρκετά αγόρια και, σχεδόν, όλα τα κορίτσια - δεν είχαν την τύχη-ευτυχία να σταλούν στο Γυμνάσιο, έστω και για λίγο, όπως συνέβαινε σε αρκετές περιπτώσεις. Εκεί, στο Γυμνάσιο, δόθηκε η ευκαιρία για ουσιαστικότερη επαφή με τον

ευρύτερο κόσμο που δημιουργούσε τις ανάλογες με την εμπειρία του ατόμου ψυχοπνευματικές επιδράσεις.

Τα συμβάντα στην περίοδο 1940-1950 με ανάγκασαν να συμμετάσχω στην κοινή αγωνία και μου δημιούργησαν ψυχολογικές αντιδράσεις καταπίεσης, αλλά και επιβίωσης, που για μένα δεν ήταν θέμα προγραμματισμού για την επομένη, μιας και τη φροντίδα μου την είχαν άλλοι, αλλά άγαρμπη αγκαλιά του χρόνου περιβαλλόμενη από την αναγκαστική ασυναίσθητη προσδοκία για το επόμενο ξημέρωμα.

Το παιδί γεννιέται με ορισμένα προσόντα που καλλιεργούμενα αναλόγως το προωθούν στη ζωή. Η εμπειρία της ζωής, ωστόσο, λέει ότι πολλές φορές βαδίζουμε και ιδροκοπάμε χωρίς το κάποιο αντισταθμιστικό προϊόν. Μήπως η διαπίστωση αυτή αποτελεί μια κάποια άλλη παράδοση έννοια εκείνου που λέει ο λαός: " άλλα μελετούν τα βόδια και άλλα ο ζευγάς...";

Ο καθένας γεννιέται από συγκεκριμένους γονείς, σε συγκεκριμένο χρόνο και σε ορισμένο περιβάλλον. Οι παράγοντες αυτοί παίζουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην ψυχοσωματική διαμόρφωση του παιδιού από τη γέννα του και προοδευτικά μέχρι και τα εφτά του. Οποιαδήποτε αλλαγή σ' αυτές τις συνθήκες επιφέρει και την ανάλογη προς τον χαρακτήρα του παιδιού επίδραση στην ψυχική του διαμόρφωση.

Από τα εφτά μας για την εποχή εκείνη και ως τα δώδεκα του υποχρεωτικού Δημοτικού, η σχολική επίδραση και τα κοινωνικά δρώμενα στον περιορισμένο περιβάλλοντα χώρο του χωριού έπαιζαν τον καίριο ρόλο τους στην πρώτη δημόσια διαμόρφωση του ατόμου. Κι από εκεί και πέρα, οι "τυχεροί..." συνέχιζαν τη διαμόρφωσή τους στο τότε εξατάξιο Γυμνάσιο. Τα άλλα παιδιά ακολουθούσαν τη βιοπάλη απ' όποια θέση τούς όριζε η οικογένεια: Στο σπίτι ή στην ξενιτιά. Και αν ληφθεί υπόψη ότι η ολοκλήρωση της ανάπτυξης του ατόμου σωματικά και πνευματικά εξελίσσεται ως τα δεκαοκτώ του, τότε αντιλαμβάνεται κανείς το τι υπέφερε το άτομο κατά τη διαδρομή του στη ζωή από τη θέση που το όριζαν οι συνθήκες της προσωπικής του ζωής ή κατ' άλλους η Μοίρα.

Το "Πρέπει..." κυριαρχούσε τότε σε όλη τη διαδρομή της ζωής. Όλοι μας προσπαθούσαμε να στοιχιστούμε πίσω από το ανάλογο για την κάθε περίπτωση "πρέπει...". Πρέπει να γίνει τούτο και πρέπει για το άλλο, μέσα σε προσδιορισμένα οικογενειακά και κοινωνικά όρια ανοχής. Και επειδή η απειλή της στέρησης ή της τιμωρίας έπρεπε να αποφευχθούν, αλλά και δεν επιτρεπόταν άλλος τρόπος αντίδρασης, το "πρέπει..." είχε την αδιαφιλονίκητη ισχύ του και υποστηριζόταν ενιαία από όλη την οικογένεια και την κοινότητα-κοινωνία.

Με το αγαθό και κοινωνικό "πρέπει" γαλουχηθήκαμε από γεννησιμιού μας εμείς οι παλιότεροι, μεγαλώσαμε και πορευθήκαμε στην κοινωνία. Αυτό το "πρέπει" αποτελεί τον αδιαφιλονίκητο οδηγό μας και σήμερα.

Πρέπει

Σε κάθε ώρα και στιγμή μες στον βηματισμό μου το "πρέπει" διερμήνευε την έκδηλη ορμή μου φωτίζοντας τα όνειρα μα και τον λογισμό μου το "πρέπει" αποτέλεσε στολή και αφορμή μου.

"Πρέπει" γι αυτή την πράξη και "πρέπει" για την άλλη "πρέπει" να κάνεις τούτο και τ' άλλο μη χαλάσεις γονίδιο, συνειδηση, της κρίσης παραζάλη και να το τέρμα αντίκρου σου, θέλεις δε θες θα φτάσεις οπότε "πρέπει" και εκεί να δώσεις εξηγήσεις και με ένα "πρέπει" θα κριθείς χωρίς επεξηγήσεις.

Τοπωνύμια του χωριού μας

Γράφει ο
Βασίλης Κίσσας

1. **Στα Ραφτέικα (Κυριωνύμιο)**
Είναι η περιοχή αριστερά του δρόμου, στην "Καραβίδα", όπου έμεναν οι αδελφοί Γιώργος, Ιωάννης και Βασίλης Ράπτης. Σήμερα κατοικεί εκεί μόνο ο συνταξιούχος αστυνομικός Θωμάς Ράπτης, ο οποίος εγκατέστησε και σύγχρονο αποστακτήριο(καζαναριό).
2. **Στο Ρ(ι)ζό.** Η περιοχή δυτικά στους πρόποδες του Πετροβουνιού που καλλιεργείται με σιτηρά.
3. **Στ' Ρεντίνα του Μύλου.** Ήταν ένας από τους τέσσερις νερόμυλους του χωριού μας. Εγκαταλείφθηκε όμως από τους ιδιοκτήτες του και κατέρρευσε.
4. **Στ' Ρούπ' τη Λάκκα.** Είναι ένα ξάνοιγμα κάτω από την Τσιούκα. Η περιοχή ανήκει στους κληρονόμους Μάρκου Ζαχαρή που την καλλιεργούσαν με καλαμπόκι και πατάτες.
5. **Στη Σκαλίτσα.** "Σακαλίτσα" λέγεται η περιοχή πάνω από τα "Κραμβιά". Εκεί η πλαγιά είναι πολύ αποτομή και ο δρόμος ανηφορικός και με σκαλιά.
6. **Στς Σ(υ)κιάς το Ρέμα.** Έτσι λέγεται το ρέμα κοντά στο Πετροβούνι, στα σύννορα Ραχούλας και Σέκλιζας. Εκεί υπάρχει λιθόκτιστο δίτοξο γεφύρι, το οποίο έχει αναγνωριστεί ως "Διατηρητέο μνημείο". Για την ευθυγράμμιση του δρόμου, δίπλα σ' αυτό έγινε σύγχρονη γέφυρα.
7. **Στη Σμίξη.** Έτσι λέγεται η περιοχή στη συμβολή των ποταμιών Ραχουλιώτικου και Καταφυγιώτικου.
8. **Στ' Σουβλερή.** Έτσι λέγεται μια ψηλή κορυφή στα σύννορα Ραχούλας-Μαστρογιαννιού . Εκεί υπάρχει υψομετρικό σημείο της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού.
9. **Στ' Σουλειϊμάναγα.** Είναι τοποθεσία κοντά στη "Γραμμένη Πέτρα". Ο Σουλειϊμάναγας θέλησε να παραβιάσει τη "Συνθήκη του Ταμασίου" και οι Αγραφιώτες τον σκότωσαν. Την πληροφορία μας έδωσε ο Θωμάς Κίσσας, που του τη διηγήθηκε ο Αθανάσιος Γριβέλλας.
10. **Στ' Σουλιώτη.** Το κυριωνύμιο αυτό προσδιορίζει ένα κτήμα του Σουλιώτη, δυτικά του εικονίσματος και αριστερά του δρόμου προς το "Χάνι". Το κτήμα μεταπολεμικά τεμαχίσθηκε από τον ιδιοκτήτη και πουλήθηκε για λαχανόκηπους. Πίσω από το κτήμα αυτό έστησαν ενέδρα οι αδελφοί Τσίτρα και ο Παπαδημητρίου και αιχμαλώτισαν τον συγχωριανό μας γιατρό Βασίλη Παπαλεωνίδα, για να πάρουν λύτρα. Ο γιατρός, όπως μας πληροφόρησε και η αδελφή του Αμαλία σύζ. Κ.Ντίνου προαισθάνθηκε την απαγωγή του και, όταν στη Σέκλιζα τον καθυστέρησε μια караγκούνα για να της ετοιμάσει μια αλοιφή, της είπε: Μη με καθυστερείς και με πιάσουν οι Τσιτράιοι.

(Λεπτομέρειες για την απαγωγή στο φύλλο 5/1995 των "Ζ.Χ.", " Οι ληστές Τσιτράιοι και η απαγωγή του γιατρού Βασίλη Παπαλεωνίδα" του Λ. Γριβέλλα).

Επιστολή στην εφημερίδα "ΝΕΟΣ ΤΥΠΟΣ" του Βόλου για "Το μνήμα Φλωράκη"

Κύριε Διευθυντή
Σας παρακαλώ να δημοσιεύσετε στην έγκριτη εφημερίδα σας την παρακάτω απάντηση σε επιστολή του κ. Θωμά Στραβέλη που καταχωρίστηκε στο φύλλο της Κυριακής 27 Φεβρουαρίου 2011, με τίτλο: **"Να τάφος σεμνός του Χαρίλαου Φλωράκη"**.

Το θέμα αφορά την πινακίδα που συνοδεύει την επιστολή:
Ο κ. Στραβέλης χαρακτηρίζει τον όρο " μνήμα" αδόκιμο -γλωσσική ατοπία, κατά τον ίδιο- και επιμένει ότι το ορθό είναι "τάφος". Για να στηρίξει δε την άποψή του παραθέτει πλήθος παραδειγμάτων.

Κατά την άποψή μας, που είναι και θέση όλων σχεδόν των λεξικογράφων, οι λέξεις **"τάφος"** και **"μνήμα"** είναι ταυτόσημες.

Μπαμπινιώτης: Μνήμα. (λαϊκό-λόγιο), ο τάφος.
Ελευθερουδάκης (Εγκυκλοπαίδεια): μνήμα. Τύμβος, τάφος, μνημείον.
Δημητράκος: μνήμα. Σημείον των αναμνήσεων κ.λπ.
Δεν είναι λίγοι και οι λογοτέχνες που χρησιμοποιούν τη λέξη "μνήμα":
Σαίξπηρ: *Μνήμα, ο μοναχικός καναπές του ύπνου.*
Σέλλεϋ: *Μνήμα, το λίκνο της μεταμόρφωσης.*
Σίλλερ: *Ποτέ δε δίνει πίσω το μνήμα ό,τι κέρδισε.*
Γκάτσος: *Σε πελαγίσιο μνήμα/ χαράζω το σταυρό/ θα τραγουδάει το κύμα/ κι εγώ θα καρτερώ.*
Τάσος Λειβαδίτης- Θεοδωράκης- Μπιθικώτσης: *"Κλαίει η μάνα μου στο μνήμα..."*.
Αλλά και στην Κύπρο μας έχουμε "Τα φυλακισμένα μνήματα".

Προκειμένου για τον τάφο του Φλωράκη, η λέξη "μνήμα" πιστεύουμε ότι ταιριάζει καλύτερα, διότι είναι περιεκτικότερη του "τάφου". Το μνήμα δεν είναι μόνο τάφος, αλλά και μνήμη του προσώπου και των ιδεών του, που δέχεται τις επισκέψεις ομοϊδεατών και όχι μόνο.

"Εμείς οι Έλληνες έχουμε στη διάθεσή μας ένα εξαιρετικά πλούσιο λεξιλόγιο, γι' αυτό συχνά χρησιμοποιούμε για το ίδιο πράγμα διαφορετικές λέξεις", γράφει ο κ. Στραβέλης στο άρθρο του. Σ' αυτό εμείς θα προσθέταμε: "...χρησιμοποιώντας όποια αποδίδει καλύτερα το νόημα που επιθυμούμε να προσδώσουμε".

Σχετικά με την επίδικη πινακίδα, η δική μας ένσταση βρίσκεται πρώτα στην άναρχη εναλλαγή πεζών-κεφαλαίων και δεύτερο στη σύγχυση που προκαλεί η φράση "Ζογλόπι-Ραχούλας"(χωρίς παύλα και το -Ζω με ωμέγα). Ο χώρος που βρίσκεται το μνήμα λέγεται Παλιοζωγλόπι. Εκεί ήταν το Ζωγλόπι, το οποίο το 1850 μεταφέρθηκε στη νέα θέση του και το 1928 μετονομάστηκε σε Ραχούλα. Επομένως, Ζωγλόπι και Ραχούλα είναι το ίδιο χωριό. Οι αρμόδιοι αν αντικαταστήσουν την πινακίδα με τη σωστή.

Καρδίτσα 8 Μαρτίου 2011
Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Λάμπρος Γριβέλλας
Θεσσαλιώτιδος 81-Καρδίτσα
Τηλ. 24410-20480

*Η παραπάνω επιστολή στάλθηκε ως απάντηση σε άρθρο του κ. Στραβέλη, στο οποίο υποστηρίζει ότι το "μνήμα" έπρεπε να λέγεται "τάφος".

Τω καιρώ εκείνω

Διακήρυξις

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Ραχούλας
Διακηρύττει ότι:
Την 10ην Οκτωβρίου 1937, ημέραν Κυριακήν και ώραν 10-12 π.μ., εν Ραχούλα ενεργηθήσεται επαναληπτική πλειοδοτική δημοπρασία ενοικιάσεως 1000 κ.μ. ξυλείας εκ καστανέων εκ του δάσους Ραχούλας συμφώνως προς τους όρους και υποχρεώσεις της υπ' αριθ. 33538/1936 διακηρύξεως του Κοινοτικού Συμβουλίου Ραχούλας. Αντίγραφο διακηρύξεως ευρίσκεται εις το Δασαρχείον Καρδίτσης, ένθα οι βουλόμενοι δύνανται να λάβουσι γνώσιν. Η δημοπρασία έσεται τελειωτική.
Ραχούλα 3 Οκτωβρίου 1937
Ο Πρόεδρος Λ. Κατσιούλας

Σ.Σ. Η "Διακήρυξη" δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΦΩΝΗ" της Καρδίτσας στις 7-10-1937 για Τρίτη φορά (τελειωτική), ενώ είχε δημοσιευθεί για δεύτερη φορά στις 3-10-1937 στη ίδια εφημερίδα. Δεν αναφέρεται σε ποια περιοχή της Κοινότητας βρίσκονταν το δημοπρατούμενο καστανοδάσος, υποθέτουμε όμως ότι πρόκειται για τον "χωριανό το ζάβατο" στα Προσήλια.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ
Φέρομεν εις γνώσιν του αξιοτίμου κοινού της περιφέρειας Καρδίτσης ότι εγκαταστήσαμεν μαντάνι και νεροτρουβιά εις την περιφέρειαν Ζογλώπης, όπου το παλαιό "Καραγιάννη".
Υποσχόμεθα εις τους ενδιαφερομένους ό τι η εργασία θα γίνεται επιμελημένη και δια κάθε ζημιά θα είμεθα υπεύθυνοι, την δε τιμήν εκανονίσαμεν 1,10 τον πήχυν, τις δε βελόντζες αναλόγως.
Πληροφορία παρέχονται εν Καρδίτση εις το παντοπωλείον Αλεξ. Μητρογώγου.
Ραχούλα 26 Οκτωβρίου 1937
Μεθ' υπολήψεως
Χ. Καραγιάννης - Γ. Καραγιώργος

ΟΔΟΠΟΙΪΑ
Το Ταμείον Επαρχιακής Οδοποιίας Τρικάλων ανέγραψεν εις τον προϋπολογισμόν του 1930 πίστωσιν 200 χιλιάδων δραχμών δια την συντήρησιν της οδοῦ Καρδίτσας-Ζωγλόπης (Κουμουνδούρου) κατόπιν επιμόνου απαιτήσεως του Δημάρχου Καρδίτσης κ. Αλλαμανή.

Από το Αρχείο του **Απόστολου Σταφανή**

Το παραμύθι αποτελούσε, άλλοτε, βασική πνευματική τροφή για τα μικρά παιδιά. Για γενιές και γενιές ψυχαγωγούσε τους ανθρώπους της τρυφερότης και άδολης ηλικίας, ασκούσε παιδαγωγική επίδραση και διαμόρφωνε, διέπλαθε τον χαρακτήρα αυτών, διότι το παραμύθι, κατά κανόνα, καυτηριάζει το κακό και επαινεί, επιβραβεύει το καλό.

Το παραμύθι άνθιζε και καρποφορούσε στην κατάλληλη εποχή και αυτή δεν είναι άλλη από το χειμώνα με τις μεγάλες νύχτες και τις βαρυχειμωνιές, με το τζάκι να πυρακτώνει όλον τον οντά και φυσικά τη γιαγιά με τα πολλά τότε εγγονάκια. Μια εικόνα που τη ζήσαμε έντονα στα παιδικά μας χρόνια και μας έμεινε ανεξίτηλη στη μνήμη μας και άσβηστη και αξεθώριαστη από το πέρασμα του χρόνου. Μια εικόνα που πολλοί μεγάλοι και θαυμαστοί ζωγράφοι την φιλοτέχνησαν με περισσή χάρη και την παρέδωσαν στην αιωνιότητα για να μας θυμίζει μια άλλη εποχή η οποία χάθηκε μια για πάντα. "Η καλοσύνη, είπε η γιαγιά, μονάχα η καλοσύνη, όλα στον κόσμο χάνονται μόνη απομένει εκείνη. Στα λόγια της μαζεύτηκαν προσεκτικά τα εγγόνια ω! χρόνια των παραμυθιών ωραία αθώα χρόνια. Έξω το χιόνι αναγελά στην άγρια ανεμοζάλη και δώ στα μεσοσκοτεινά, τριγύρω στο μαγκάλι που κρύβει ανάρια χόβολη και ονείρατα ανασταίνει το παραμύθι μας καλεί και αρχίζει εκείνη πάλι...". Με αυτά τα λόγια ο ποιητής μας δίνει τη δική του εικόνα με τη γιαγιά να μαζεύει τα εγγόνια της γύρω από το μαγκάλι και να τους λέει το ωραίο παραμύθι ενώ έξω το χιόνι σκεπάζει τα πάντα και ο άγριος βοριάς ουρλιάζει στα γυμνά κλαδιά των δένδρων.

Άλλοι θέλουν την αρχή του παραμυθιού με το γνωστό: "κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη δος του μπάτσο να γυρίσει παραμύθι ν' αρχίσει".

Το παραμύθι αποτελεί ένα από τα λαμπρά δημιουργήματα του λαϊκού μας πολιτισμού και καταγράφεται ως ένα σημαντικό στοιχείο στην κουλτούρα αυτού.

Στα "Ζωγλοπτικά Χρονικά" που καταγράφηκαν τόσα πολλά γύρω από τα ήθη και έθιμα και τον λαϊκό μας πολιτισμό, θα αποτελούσε μεγάλη παράλειψη και λάθος α-συγχώρητο εάν δεν καταγράφαμε και λίγα παραμύθια με τα οποία μεγάλωσαν οι προηγούμενες γενιές του χωριού μας.

Δυστυχώς το τσουνάμι του σύγχρονου πολιτισμού παρέσυρε και αφάνισε και τα τελευταία απομεινάρια του μεγάλου μας και ανεπανάληπτου λαϊκού πολιτισμού. Ο παππούς και η γιαγιά βρίσκονται μακριά από τα εγγόνια τους ξεχασμένοι σε κάποιο χωριό και φυλάγοντας, όσο αντέχουν ακόμα, τις θερμοπύλες του λαϊκού πολιτισμού. Όσο για τα εγγόνια, αυτά αντί για παππούδες έχουν τη συσκευή του DVD και βλέπουν στην οθόνη της τηλεόρασης στρουμφάκια και ζουζουνάκια. Άλλοι και-ροί, άλλα μέσα και έθιμα.

Ο γράφων γνώριζε κάποτε πολλά και ωραία παραμύθια, τα οποία με το πέρασμα του χρόνου ξεχάστηκαν. Έμειναν όμως μερικά κατάλοιπα, τα οποία είναι γνήσια Ζωγλοπτικά και σκοπεύει να τα καταγράψει αρχίζοντας από σήμερα με το πρώτο παραμύθι.

Ο κακός συμπεθέρος και το πάθημά του.

Μια φορά και έναν καιρό ήταν τρεις αδελφοί και είχαν μια αδελφή όμορφη και προκομμένη. Επιθυμία των αδελφών ήταν να την καλοπαντρέψουν την αδελφή τους και να τη δώσουν σ' ένα παλικάρι και νοικοκύρη και περίμεναν την καλή την ώρα. "Η καλή η πίτα περιμένει τον καλό τον μουσαφίρη" λέει ο λαός μας και η κοπέλα περίμενε το καλό τυχερό. Κάποτε βγήκε και αυτό και την κοπέλα τη ζήτησε κάποιο καλό παλικάρι και νοικοκυρό-παιδο αλλά από άλλο χωριό. Τα αδέρφια της που αγαπούσαν πολύ την αδελφή τους αποφάσισαν, μια που το τυχερό ήταν πολύ καλό και η αδελφή τους θα ζούσε καλά, να την παντρέψουν και να τη δώσουν στη ξενιτιά. Ο γάμος έγινε με όλα τα πρεπούμενα και μετά τα στέφανα η νύφη καβάλα σε λευκό άλογο αναχώρησε για το νέο χωριό και το νέο σπίτι της.

Έπειτα από μια εβδομάδα έγιναν τα "γυρίσματα" και η αδελφή τους μαζί με τον άντρα της και στενούς συ-γενείς επέστρεψε στο πατρικό της σπίτι για το καθιερω-

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Του Βασίλη Καραγιάννη

μένο φίλευμα. Σε κάποια στιγμή τα αδέρφια της ξεμονά-χισαν την αδελφή τους από την άλλη παρέα και τη ρώ-τησαν πως περνάει στο καινούριο της σπίτι. Εκείνη τους απάντησε ότι ο άντρας της είναι καλός χαρακτήρας και καλά περνάει αλλά ο πεθερός της είναι στραβόξυλο και όταν κάνουν καλό φαγητό και μόλις αρχίζουν να τρώνε λέει τη γριά του να σηκώσει την τάβλα για να απλώσει τα πόδια του. Εκείνη αμέσως σηκώνεται, μαζεύει το φα-γητό και το βάζει στην ντουλάπα. Όταν οι άλλοι κοιμou-νται, σηκώνεται ο γέρος με τη γριά και τρώνε το φαγη-τό. Η είδηση αυτή στενοχώρησε και λύπησε τα τρία α-δέρφια της.

Έπειτα από μέρες και μια και οι γεωργικές δουλειές τέλειωσαν, ένα Σάββατο ο μεγαλύτερος είπε σ' άλλα α-δέρφια του. - Λέω να πάω στην αδελφή μας και να δω με τα μάτια μου πώς περνάει και πώς της συμπεριφέρεται ο πεθερός της. - Να πας, του απάντησαν τα δύο άλλα α-δέρφια του με μια φωνή.

Ο πρώτος αδελφός, αφού φόρεσε τα καλά του ρού-χα, ξεκίνησε και το απόγευμα έφθασε στο σπίτι του γα-μπρού του. Όλοι τον υποδέχθηκαν εγκάρδια και ιδίως ο πεθερός της αδελφής του. - Καλώς το συμπεθέρο, πώς είσθε, τι κάνετε ήταν τα πρώτα λόγια του. Έπειτα έδω-σε εντολή στη νύφη του να ετοιμάσει καλό δείπνο για το συμπεθέρο. Η αδελφή του ετοίμασε κότα σούπα και πί-τα. Ήταν δε χαρούμενη και για τον ερχομό του αδελφού της, αλλά και γιατί θα έτρωγαν όλοι καλό φαγητό.

Όταν ήλθε η ώρα για το δείπνο, στρώθηκε η τάβλα με τα εκλεκτά φαγητά και το γλυκόπιστο κρασί. Έκαναν την προσευχή τους, ειπώθηκαν καλές ευχές και άρχισαν να τρώνε τη σούπα με τα κουτάλια ενώ η κότα αχνιστή περίμενε τη σειρά της. Δεν πρόφθασαν όμως να φάνε μερικές κουταλιές και ο γέρος προφασίστηκε ότι τον πο-νούσαν τα πόδια του και ήθελε να τα απλώσει και είπε στη γριά του να σηκώσει την τάβλα. Εκείνη το ήξερε κα-λά το μάθημα και στο άψε - σβήσε έμασε τα φαγητά και τα έβαλε στην ντουλάπα. Ο αδελφός της νύφης ντράπη-κε να μιλήσει στο συμπεθέρο και κοιμήθηκαν σχεδόν ό-λοι νηστικοί εκτός από τα δύο γερόντια που με μεγάλη ευχαρίστηση, αργότερα, ξεκοκάλισαν την κότα. Τον με-γάλο αδελφό δεν τον κολλούσε ο ύπνος από την πείνα. Έτσι σηκώθηκε νύχτα και έφυγε για το χωριό του. Πριν ακόμη ξημερώσει έφθασε στο σπίτι του και εξιστόρησε με κάθε λεπτομέρεια τα συμβάντα.

- Βρε τον κερατά τον συμπεθέρο, θα πάω εγώ το Σαββατοκύριακο και θα τον βάλω σε τάξη, είπε αγανα-κτισμένος ο δεύτερος αδελφός.

Πραγματικά το Σαββατοκύριακο ξεκίνησε για το χω-ριό της αδελφής του. Ο συμπεθέρος τον υποδέχθηκε με θερμά και εγκάρδια λόγια και έδωσε εντολή να ετοιμά-σουν εκλεκτό δείπνο. Κότα και πίτα ήταν σύντομα έτοι-μα. Όταν στρώθηκε η τάβλα και άρχισαν να τρώνε, ο γέ-ρος επανέλαβε το ίδιο τροπάριο και η γριά του πρόθυ-μα και σβέλτα σήκωσε τα φαγητά. Έτσι και ο δεύτερος αδελφός έμεινε, με τη σειρά του, νηστικός και νύχτα έ-φυγε για το χωριό του. Τότε ο μικρότερος αδελφός εί-πε: Θα πάω κι εγώ και θα τον μάθω γράμματα τον συ-μπέθερο. Δεν μπορείς να τον κάνεις τίποτε, είπαν τα άλ-λα του αδέρφια, σπίτι του είναι και ό,τι θέλει κάνει. - Κα-λά, είπε ο μικρότερος αδελφός, εγώ θα πάω και θα δεί-τε.

Πραγματικά, το άλλο Σάββατο ξεκίνησε και ο τρίτος αδελφός για το χωριό της αδελφής του. Πήρε και το τουφέκι και τα κυνηγόσκυλα, γιατί ήταν μανιωδής κυνη-γός και στο γύρισμα σκόπευε να κυνηγήσει.

Η υποδοχή ήταν θερμή και στον τρίτο αδελφό. Ο πε-θερός της νύφης έδωσε εντολή να ετοιμασθεί πλούσιο δείπνο για τον μουσαφίρη. Το βράδυ στρώθηκε η τάβλα και σερβιρίστηκαν τα φαγητά. Δεν πρόλαβαν να φάνε τις πρώτες κουταλιές και ο γερο συμπεθέρος προφασίσθη-κε πόνους στα πόδια του και είπε στη γριά του να σηκώ-σει την τάβλα για να απλώσει τα πόδια του. Μόλις η γριά

σηκώθηκε την πρόλαβε ο τρίτος αδελφός της νύφης και της λέει: -Συμπεθέρα άφησε τα φαγητά και θα τραβή-ξουμε την τάβλα παραπέρα αφού είναι αρκετός ο χώρος και ο συμπεθέρος να απλώσει τα πόδια του, μια που ε-κείνα τον πονούν, και εμείς να καθίσουμε και να συνεχί-σουμε το φαγητό. Έτσι κι έγινε. Η τάβλα τραβήχτηκε πιο πέρα και το φαγητό συνεχίστηκε, ενώ ο γέρος κατάλα-βε ότι έχει να κάνει με πραγματικό άντρα. Τα υπολείμμα-τα των φαγητών ο τρίτος αδελφός τα έδωσε στα σκυλιά του και έτσι δεν έμεινε απολύτως τίποτα.

Με τη συζήτηση πέρασε η ώρα και έπρεπε να κοιμη-θούν. - Νύφη, είπε ο πεθερός της, στρώσε στον καλό ο-ντά να κοιμηθεί ο αδελφός σου. - Εγώ, συμπεθέρε, θα κοιμηθώ εδώ μαζί σας. Μου αρέσει να κοιμάμαι περικό-πα στη φωτιά. Στο σπίτι μου το ίδιο κάνω. Έτσι ο γέρος, η γριά του και ο μικρός συμπεθέρος ξάπλωσαν στο ίδιο δωμάτιο. Το γέρο, νηστικός όπως ήταν, που να τον πά-ρει ο ύπνος. Ο αδελφός της νύφης μόλις ξάπλωσε έκα-νε πως τον πήρε ο ύπνος. Ο γέρος, μόλις τον είδε ότι έ-κλεισε τα μάτια του, σκούνησε τη γριά του και σιγά της είπε: - Γριά, σήκω και κάνε σταχτόκλουρα, γιατί πεθαίνω από την πείνα. Η γριά του, σηκώθηκε αμέσως, πήρε α-λεύρι και έκανε μια σταχτόκλουρα, την οποία και έβαλε αμέσως στη θράκα του τζακιού. Δεν πρόφθασε η γριά να την σκεπάσει με χόβολη και μετά να βάλει τα κάρβου-να και σηκώθηκε, τάχα ταραγμένος από κακό όνειρο, ο αδελφός της νύφης και άρχισε να τους λέει το παλιόνει-ρο που είδε. Πήρε τη λουπάτα από το τζάκι και άρχισε να χαρακώνει την σταχτόκλουρα για να δείξει στους συ-μπέθερους πως μοίρασε την περιουσία στο όνειρο ο πα-τέρας του. Στάχτη και ζυμάρι έγιναν ένα μίγμα αδύνατο να φαγωθεί.

Μετά τη διήγηση του ονείρου και αφού η σταχτό-κλουρα είχε καταστραφεί, ξανάπεσαν πάλι για ύπνο. Ο γέρος περίμενε να πάρει ο ύπνος τον συμπεθέρο. Σε μια στιγμή που νόμισε ότι τον αδελφό της νύφης τον πήρε ο ύπνος, σκούνησε και πάλι τη γριά του και της λέει: - Γριά βάλε νερό για κατσιαμάκι γιατί δεν θα ξημερώσω α-πό την πείνα. Η γριά του έβαλε νερό στον τέντζερη και τον έβαλε στη φωτιά. Το νερό άρχισε να βράζει και η γριά σήκωσε το καπάκι του τέντζερη για να ρίξει το κα-λαμποκάλευρο για να κάνει το κατσαμάκι. Ακριβώς αυτή τη στιγμή σηκώθηκε ο αδελφός της νύφης και με απορί-α τους ρώτησε: - Τι κάνετε ωρέ συμπεθεροι! - Να, απα-ντά ο συμπεθέρος, μας τρώνε τα ψύλλια και λέμε να ζε-ματίσουμε τις φανέλες. - Α, γι' αυτό κι εγώ δεν μπορώ να κοιμηθώ γιατί με τρώνε οι ψύλλοι; Και λέγοντας αυτά βγάνει τη φανέλα του και τη ρίχνει στο βραστό νερό. Έ-τσι απέτυχε και η προσπάθεια να κάνει η γριά το κατσα-μάκι.

Πέρασε κάμποση ώρα αφ' ότου έπεσαν για ύπνο και ο γέρος σκουντάει τη γριά του για τρίτη φορά. - Γριά, της λέγει, σήκω να μου βάλεις το σαμάρι από το γουμά-ρι για να μπω στο κήπο να φάω πράσα. Έτσι κι έγινε. Ο γέρος, φορώντας το σαμάρι και προσποιούμενος το γά-ιδαρο, άρχισε να κόβει και να τρώει λαίμαργα τα πράσα.

Ο αδελφός της νύφης τα άκουσε όλα αυτά και σηκώ-θηκε και αυτός και βγήκε στο μπαλκόνι για να δει, τάχα, αν έφεξε για να πάει για κυνήγι. Βλέπει τον συμπεθέρο με το σαμάρι στην πλάτη να σκύβει και να τρώει πράσα, τον πέρασε, δέχθεν για γάιδαρο, φώναξε δυνατά: - Ένας γάιδαρος στον κήπο, για να ακούσουν κι οι άλλοι, έλυσε τα σκυλιά του και τα άφησε να ριχθούν στο «γάιδαρο». Εκείνα όρμησαν επάνω του γαυγίζοντας και άρχισαν να τον δαγκώνουν. - Μη συμπεθέρε, φώναξε τρομαγμένος ο γέρος, εγώ είμαι, μάσε τα σκυλιά σου. Έπειτα ο γέρος του είπε για ποιο λόγο φόρεσε το σαμάρι και μπήκε στον κήπο. - Είδες, συμπεθέρε, του λέει ο αδελφός της νύ-φης. Ένα βράδυ δεν άντεξες την πείνα. Τρεις φορές ξύ-πνησες την συμπεθέρα για να σου κάνει σταχτόκλουρα, κατσιαμάκι και να σου φορέσει το σαμάρι. Η αδελφή μου πώς αντέχει συνέχεια την πείνα; - Δεν το ξανακάνω άλλη φορά αυτό, υποσχέθηκε ο γέροντας. Από τότε άλ-λαξε συμπεριφορά κι έγινε άλλος άνθρωπος. Έτρωγαν όλοι στην τάβλα και τα καλά και τα άσχημα φαγητά. Α-πό τότε αυτοί πέρασαν καλά κι εμείς ακόμα καλύτερα.

1938: Ένας ύμνος στον Ίταμο

[Προπολεμικά ο Ίταμος ήταν απροσπέλαστος συγκοινωνιακά και, από την Καστανιά και πάνω, υπήρχε μόνο μουλάρι ή ποδαρόδρομος. Λίγοι αποτολούσαν μια μονοήμερη εκδρομή, εκτός από τους παραθεριστές της Καστανιάς που έκαναν ως εκεί τον περίπατό τους. Ως εκ τούτου, η δυσκολία της πρόσβασης στο βουνό το είχε, κατά κάποιον τρόπο μυθοποιήσει. Ο Εκδρομικός Όμιλος Καρδίτσας (ΕΟΚ)* ήταν από τους λίγους που επιχείρησε δωδεκαήμερη κατασκήνωση στον Ίταμο.

Ο κατασκηνωτής, που υπογράφει με τα αρχικά του (Δ.Π.), εντυπωσιασμένος από την άγρια ομορφιά του βουνού, δημοσιεύει το αξιόλογο άρθρο που ακολουθεί στην καρδιτσιώτικη εφημερίδα "ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΗΧΩ" με πολύ ρομαντισμό και λυρική έξαρση, έναν πραγματικό ύμνο στον Ίταμο.

Το άρθρο προέρχεται από το Αρχείο του **Απόστολου Στεφανή**, που το διέθεσε ευγενώς στα "Ζωγλοπτικά Χρονικά"]

Δώδεκα μέρες στον Ίταμο! Μέσα στην αγκαλιά της φύσης, παραδομένοι στη γαλήνη, μακριά από τους κρότους της ζωής. Η φύση μας ξεδίπλωνε μέρα με τη μέρα όλα τα μυστικά της, που τόσο ζηλότυπα κρύβει από τον επισκέπτη και τον απλό παρατηρητή. Κάθε πτυχή που ξετυλίγεται απ' το ατελείωτο αυτό φιλμ της φύσης, αποκαλύπτει και έναν καινούργιο κόσμο στις αισθήσεις μας, που άλλοτε εμπνέει το δέος, άλλοτε την έκσταση κι άλλοτε την απόλυτη υπεροχή. Η φύση εδώ στον Ίταμο, ξεδιπλώνεται σ' όλη της τη μεγαλοπρέπεια. Νομίζεις πως διατηρεί ακόμη απαραβίαστο τον παρθενικό της χιτώνα που έπλεξαν χιλιετίες ετών. Οι αγαθοί και ντελικάτοι ίσως είναι προβληματικό ν' αντιμετωπίσουν ολομόναχοι τη θεία αυτή μεγαλοπρέπεια του παρθένου τοπίου. Ο Ίταμος φωτοσπαθάτος από τη μια μεριά, κατασκότεινος από την άλλη, απρόσιτος στην κορφή του, τυλιγμένος με τόση μυστικοπάθεια από τα πανύψηλα ελάτια, που οι κορφές τους λογχίζουν το άπειρο, σου δίνει όλη την έκσταση της θείας παραφροσύνης! Τίποτα εδώ δεν δίνει την αίσθηση του

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΙΤΑΜΟΥ
ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΟΚ*

απλού και του απέριπτου. Ο ρυθμός, η γαλήνη και η φωτεράδα του τοπίου, που ξεκουράζει την ψυχή και την όραση, ο δρομάκος που οδηγεί σε κάποια ξέφωτη λωρίδα γης, σ' ένα ισιάδι για ν' αναπαυθείς, όλα αυτά έχουν υποχωρήσει μπροστά στο χάος, την επιβλητικότητα κι αγριότητα του τοπίου. Το άγνωστο κυριαρχεί παντού.

Οι ατέλειωτες γιδόστρατες που αρχίζουν από τη πλατειούλα του Ιτάμου, σβήνουν ύστερα από διακόσια τριακόσια μέτρα. Προχωρώντας αρχίζει η θεία περιπλάνηση. Είναι καταμεσήμερο κι αισθάνεσαι πως η νύχτα αρχίζει ν' απλώνει τα φτερά της. Από τους πελώριους κορμούς που διασχίζεις αναμετράς τη μεγαλοπρέπεια των ελατιών. Όσο προχωρείς, τόσο η φαντασία σου πυρώνεται. Τίποτα δε μετριέται, τίποτα δεν είναι γνωστό, καθορισμένο. Προχωρείς, αλλά αισθάνεσαι τη έλλειψη φωτός! Ζητάς φως, περισσότερο φως! Γνωρίζεις και αισθάνεσαι σύγκορ-

μος στις σκοτεινές αβύσσους της φύσης. Η μετάπτωση των συναισθημάτων είναι τόσο γοργή, παρ' όλο που η εναλλαγή του τοπίου είναι σπάνια. Πολλές φορές αισθάνεσαι πως το αίμα παφλάζει στην καρδιά σου. Η ανθρώπινη ανησυχία εγγίζει τα όρια της παραφροσύνης. Ω θεία γαλήνη του χάους και του άγνωστου! Πόσο αφανίζεις και συντρίβεις την ανθρώπινη υπεροψία, τον ανθρώπινο εγωισμό και την ευαισθησία! Εξοικειώνεσαι για μια στιγμή με τους κινδύνους και την αγριότητα του παρθένου δάσους. Η ψυ-

χική ανάταση και η έκσταση μαζί μιλούν με τη σειρά τους στην ψυχή σου. Μέσα όμως σε λίγα λεπτά ίσως και δευτερόλεπτα τη φωτεράδα και την έξαψη διαδέχεται κατάρρευση. Πάλι δέος, χάος, άπειρο. Κάθε ανάταση, κάθε πέταγμα έχει αντίστοιχα και μια πτώση.

Σ' αντίθεση του άγριου τοπίου του Ιτάμου και της θείας μεγαλοπρέπειας, έρχεται η απλότητα και η γαλήνια μορφή μιας πλατειούλας σε υψόμετρο 1150 μέτρων. Σε μια γωνίτσα σύρριζα σε γηραλέα και πανύψηλα ελάτια ένα κομψό στολίδι, ανθρώπινο κι όμως θείο δώρο: η βρύση του Ιτάμου καμωμένη εξ ολοκλήρου από την κυρία Σιπαρά "εις μνήμην της μονάκριβης κόρης της Ζίτσας".

Το κουρασμένο σώμα, ο ανθρώπινος μόχθος, κι η ψυχική κούραση αναζωπυρώνονται, ξαναγεννιούνται από το ολοκάθαρο κρουσταλλένιο άφθονο νερό της. Η τοξοειδής υδάτινη χορδή που αρχίζει από το χείλος της μαρμάρινης κούπας και τελειώνει στη γης, ξεχύνει ένα παράξενο νανούρισμα που με το γλυκύτατο θρόισμα των ελατιών δημιουργεί μια θεία μελωδία. Χώνεις τα πυρακτωμένα χέρια σου μέσα στη κούπα κι αισθάνεσαι τη δροσεράδα ν' απλώνεται σ' ολόκληρο το κορμί σου. Σαν κάτι το πηγαίο κι αυθόρμητο η ευγνωμοσύνη και η "άφεσις" αναβλύζουν απ' τα τρίσβαθα της ψυχής σου ατενίζοντας τη μαρμάρινη πλάκα με το επίγραμμά της. Και σαν αρμονικό συμπλήρωμα ξαναζωντανεύουν οι μουσικοί κι υποβλητικοί στίχοι του ποιητή των Σκιών:

"Εδώ στην έρημη πηγή
που ο ίσκιος επλανήθη,
μιας ομορφιάς ανέγγιχτης
στα κρουσταλλένια βύθη"

Η συμπόνια κι αγαθοσύνη ανακατεύονται για μια στιγμή για να χαθούν πάλι σαν ατενίσεις στο δυτικό άκρο της γραφικής πλατειούλας που σφύζει η ζωή και η ζωντάνια της νεότητας και τα χάχανα του ωραιόκοσμου - που έρχεται για τον πρωινό περίπατο από την Καστανιά- ταραάζουν την ήμερη ατμόσφαιρα του Ιτάμου.-

Δ.Π.**

*Ο πραγματικός τίτλος του Συλλόγου είναι: "Όμιλος Εκδρομών Καρδίτσας". Ο Σύλλογος ιδρύθηκε με την υπ' αριθ. 370/6-10-1924 Απόφαση του Πρωτοδικείου Καρδίτσας.

**Ο υπογράφων με τα αρχικά "Δ.Π." είναι ο Δημήτριος Πάσχος, χοροδιδάσκαλος, ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου.

1ο Βραβείο Παιδικής Λογοτεχνίας
σε εγγονή συγχωριανού μας

Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του Ν. Καβάλας βράβευσε με 1ο Βραβείο Παιδικής Λογοτεχνίας την μαθήτριά της Β τάξης Λυκείου Ευδοξία Παπαγιάννη, εγγονή του Θωμά Κίσσα, σε σχετικό διαγωνισμό που διενεργήθηκε.

Τα «Ζ.Χ.» συγχαίρουν την Ευδοξία και της εύχονται επιτυχίες στη ζωή της.

Ευδοξία Παπαγιάννη

Ευλουργικές Εργασίες
Παντός Τύπου
ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
4ο χλμ. Καρδίτσας - Αθηνών
Τηλ. 24410 61533 - Κιν. 6978364850

Κων/νος Ιωαν. Σιώκος
Εμπόριο - Σέρβης Η/Υ - Τοποθέτηση κεραιών
Χαρίτου 15 - Καρδίτσα
Τηλ.: 6936660994 - 2441100131